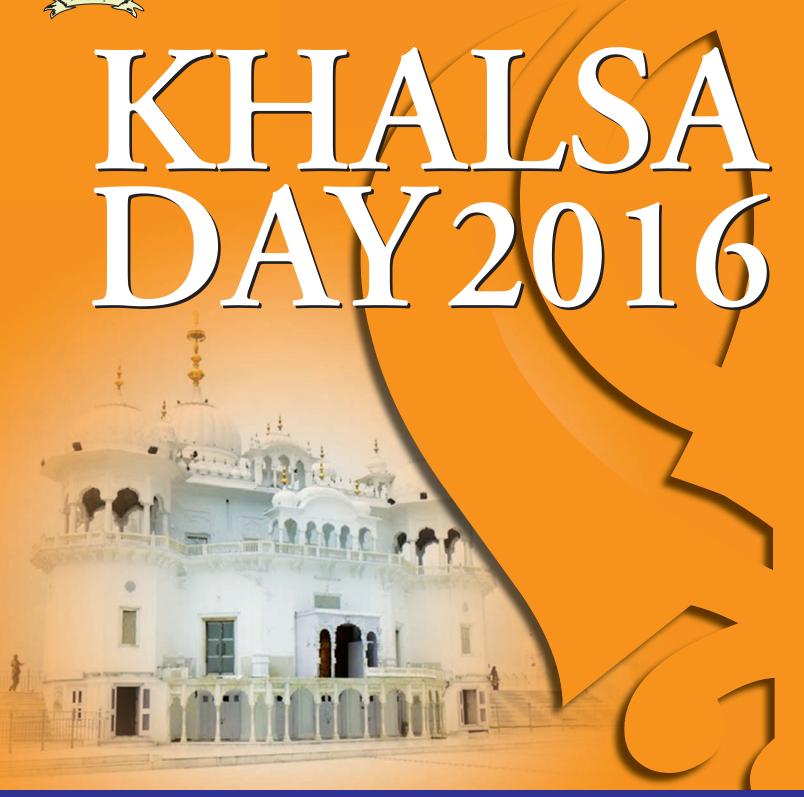
317th Revelation Day of Khalsa

0

ø

੩੧੭ਵਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ

ਓਨਟਾਰੀਓ ਸਿੱਖ ਐਂਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ੩੧੭ਵਾਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (੧੬੯੯-੨੦੧੬) ਬੈਟਰ ਲਿਵਿੰਗ ਸੈਂਟਰ (ਸੀ.ਐਨ.ਈ. ਗਰਾਊਂਡ, ਟੋਰਾਂਟੋ) ਅਪ੍ਰੈਲ ੨੪, ੨੦੧੬ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

Ontario Sikhs & Gurdwara Council Celebration 317th year of Khalsa Day (1699-2016) Better Living Centre (C.N.E. Grounds, Toronto) April 24th, 2016 | Sunday

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

THE SIKH BELIEF

This is the MOOL MANTAR, the basic belief of the SIKHS. It begins in the beginning of HOLY GRANTH, and every SIKH is expected to recite it daily.

পট *Ik-Onkaar* (There is one and only ONE GOD)

ਸਤਿਨਾਮੁ Sat-Naam (TRUTH is HIS name)

ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ Kartaa-Purakh (He is the CREATOR)

ਨਿਰਭਉ Nirbhau (He is without fear)

ਨਿਰਵੈਰੁ Nirvair (He is without hate)

ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ Akaal -Moorat (He is IMMORTAL)

ਅਜੁਨੀ Ajoone (He is beyond birth and deaths)

ਸੈਭੰ Saibhang (He is self illuminated (The Enlightner))

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ Gur-Parsaad. (He is realised by the Kindness of the TRUE Guru)

The Sikh National Anthem

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ. Deh Shiva bar mohe hai, ਸਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੰ ਨਾ ਟਰੋਂ ॥ shubh karman tay kabhu na taron ਨਾ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ, Na daroo ar so jab jae laron ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥ Nischai kar apni jeet karon ਅਰ ਸਿਖ ਹੋ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੌ, Ar Sikh hao apne hi mun kau ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ ॥ Eh lalach hou gun tau uchron ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨ ਬਨੈ, Jab aav ki aoudh nidhan banay ਅਤ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੁਝ ਮਰੋਂ ॥ Aut hi rann mai tab joojh maron

Grant me this boon O, God
May I never refrain from righteous acts
May I fight without fear all foes in life's battle
With determination claiming the victory!
May The glory be grained in my mind,
And my highest ambition be singing Thy praises;
When this mortal life comes to end,
May I die fighting with limitless courage.

INDEX

Message	4
Sikhism	5
Shri Guru Nanak Dev Ji	7
Shri Guru Angad Dev Ji	7
Shri Guru Amar Das Ji	7
Shri Guru Ram Das Ji	9
Shri Guru Arjan Dev Ji	9
Shri Guru Hargobind Sahib Ji	11
Shri Guru Har Rai Sahib Ji	11
Shri Guru Har Krishan Sahib Ji	13
Shri Guru Teg Bahadur Sahib Ji	13
Shri Guru Gobind Singh Ji	15
Shri Guru Granth Sahib Ji	17
The Five Beloved Ones (Panj Piaras)	17
Great Deeds by Great Souls	19
Sri Guru Granth Sahib Ji and Non-Sikh Scholars (Bhupinder Singh Ubbi)	23
ਅਜੋਕੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ-ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ (ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ)	31
Sikh Women as Role Models	34
ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖ (ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾਲੀ)	36
Sikh way of Life	37
Visiting a Gurdwara	38
ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਢੇਰ – ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ੂਗਰ (ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼) ਦੀ ਭਰਮਾਰ (ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)	39
SEVA (Selfless Service)	41
ਖਾਲਸਾ ਸੋ ਜੋ ਕਰੇ ਨਿਤ ਜੰਗ (ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ)	47
ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੁਖਾਂਤ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ (ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)	49
ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਰਦੀ)	53
ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ (Bhupinder Singh Ubbi)	55
Khalsa Panth di Sirjana da udesh (Dr. Gurdev Singh Sangha)	57
Mai Bhago Ji	59
ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੱਹਤਵ (ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਪਾਲ ਕੌਰ)	61
The Miracle on Vaisakhi: A Mision Accomplished (Manjit Singh Calcutta)	65
Baba Deep Singh Ji	71
Thoughts on Vaisakhi : Guru Gobind Singh Jee (in the eyes of well-known Non- Sikh Historians)	81
Expense Report 2015	84
OSGC Committee	85
History	85

ਸੰਦੇਸ਼

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਅਪਣੀ ਇਕ ਅਨੋਖੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਨੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖੰਡੇ-ਬਾਟੇ ਅਤੇ ਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸੀਸ ਭੇਂਟ ਲੈ ਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਦੱ ਬਖਸਿੱਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਲਈ ਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ। 1469 ਈ: ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਣ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 230 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ। ਅੱਜ ਤੋਂ 317 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਗੁਰੂ ਗੋੱਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ, ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ 1699 ਈ: ਦੀ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡੋਂ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਿੰਘ ਸਜਾਕੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਨ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬੱਜਰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

1699 ਈ: ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੌਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋਈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤਕ ਇਸ ਕੌਮ ਨੇ ਅਣਖ, ਇੱਜਤ ਅਤੇ ਸਵੇਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਉਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਭਉ ਅਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਹੀ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹੀ ਇਕ ਅੰਜੇਹੀ ਕੌਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੇਸਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਬੜੀ ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਝੁਲਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ, ਆਨ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾ ਵਿੱਚ ਮਨੋਹਰ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਭੀ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ, ਧਰਮ ਦੀ ਸੱਚੀ ਤੇ ਸੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੀ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨਟਾਰੀਓ ਸਿੱਖ ਐਂਡ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਹਾਨ ਦਿਵਸ ਤੇ ਜਿਥੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਹਰ ਸਿੱਖ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕ ਕੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣੇ। ਹਰਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮਨਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲ ਤਖੱਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਹੋਵੇ ਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ, ਭਰਮਾਂ ਬਹਿਮਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕਿਤੇ ਭੀ ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਮਸਾਣਾ ਤੇ ਮੱਥੇ ਟੇਕਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗੇ। ਸਿੱਖ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਫਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਹੀ ਝੋਕਾਵੇ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇਸੀ ਜਾਂ ਵਦੇਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ,ਨਾਮ ਜੰਪਣਾ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ, ਸੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣੇ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਭੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੇਸ ਦੇ ਸਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੀਏ ਤਾਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਰ ਭੀ ਉਚਾਂ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਦੂਜੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਧਰਮ, ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਈਏ। ਆਉ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਈਏ।

ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਜੋ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਨੂੰ ਬੱਖਸ਼ੇ ਹਨ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ, ਧਰਮ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ, ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣਾ ਅਤੇ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਦੇ ਗੁਣਾ ਨੂੰ ਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੰ ਹੋਰ ਵਧਾਈਏ।

ਖਾਲਸੇ ਦੇ 317 ਵੇਂ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸੰਮੂਹ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ ਜੀ।

Message

The day of today has an unique identity in the sikh history and has a very significant & important place in the history of world because on this day Tenth Guru, Guru Gobind Singh Ji prepared AMRIT (nectar) of Khanday Batay with combination of Banis and initiated Five Sikhs after they sacrificed their heads and Guru ji got Amrit (nectar) from them and laid the foundation of new Sikh Nation. Since the birth of Guru Nanak Dev Ji in1469 the foundation of sikh nation was laid, but it took almost 230 year for its flourishment.317 years ago Tenth Guru, Guru Gobind Singh Ji initiated five Sikhs in 1699 in Anandpur Sahib at the place of Kesgarh Sahib and laid the foundation of Sikh Nation when Sikhs were converted to Singhs and gave us guite distinctive identity. ne Guru ji made made them to wear Five Symbols of Khalsa and instructed them to refrain from Four Adamants and to follow Gurshabad & dress code.

When Sikh Nation was founded in 1699, since then they learned and taught to live with self respect, dignity and truthfulness . Any Gursikh who lives in Guru's manner has always adopted to serve without hate and fear. Sikh nation is the only nation in the world whose birth day (Sajna Diwas) is celebrated with pump & show and the saffron color flags are seen hoisted every where. This day is celebrated with devotion love and respect all over by reciting shabad kirtan & sikh history in every Gurdwara and Nagar Kirtans (Khalsa day Parade) are organized in every city. Also instructed them to adopt three doctrines of Sikhism i.e. Naam Japna (meditate), Vand Chhakna (Share & consume) and Kirat Karna (honest earnings) which are the three pillars of Sikhism .

On behalf of Ontario Sikhs & Gurdwara Council, its members and volunteers where we convey our heartiest congratulations to the people of entire world and we request very humbly to the Sikh Sangat to take Khandey-Di- Pauhal (Amrit) and adopt five K's (Sikh symbols). Every Gursikh having full faith in Sri Guru Granth Sahib, be loyal to Sikh Rehat Maryada approved by Sri Akal Takhat . Beware of so-called Sadhus, Sants and the social superstitions, also refrain from all sorts of drugs and only follow the Shabad Guru .Instead of praying at crematory or funeral pyres just have full faith in Guru Granth Sahib follows Gurshabad. Also beware of the domestic or foreign elements who are trying to cause disunity & division in our sikh nation. Sikhs should adopt our Guru's doctrines Naam Japna (meditate), Vand Shakna (share & consume) Kirat karna (honest earnings).

We very humbly want to convey this message that we should respect & obey the constitution of the land we live in so that we uplift the name of our Sikh nation. Let us educate people of other nations about our social & cultural values. Let us pray that the whole world may prosper by thy grace and blessings may dawn upon every body and let us spread a message of Love and Devotion. Let us pledge on this very special auspicious day to adopt the principles and the qualities blessed us by our Gurus i.e. meditate, honest earnings and sharing and to serve without hate and fear.

Heartiest Congratulations on 317th Khalsa Sajna Diwas.

Guru Panth Da Sewak **Bhupinder Singh Ubbi** Chairman O.S.G.C. Canada

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

SIKHISM

1) Sikhism is a practical religion. It does not consist in a certain set of beliefs or mere words. Religion does not imply wandering to shrines and tombs, or following austerities of Yogis. Sikhism is a way of life, something to be lived according to a pattern. Its main virtue is simplicity. There is no supernaturalism or mythology on which it rests. It does not believe in devils or angels or heavenly spirits.

2) Sikhism is a universal religion.

3) Sikhism is opposed to all ritualism and formalism.

4) Sikhism does not enjoin blind faith. Blind obedience to an external authority is discouraged. The death of the intellect can not be a condition of the life of the spirit. Faith does not start with surmises or absurdities.

5) Sikhism is a faith of hope and cheer. Though it affirms Karma, it recognises the possibility of the modification of one's Karma with the grace of the Guru or God. It does not lead to despair and defeatism.

6) Sikhism is a democratic religion. The decisions of the Sangat are regarded as resolutions having the force of law (Gurmatta) Guru Gobind Singh Sahib vested the authority of the organisation in the Panth

.....FROM SGPC WEBSITE

Sikhism, the youngest of the world religions, is barely five hundred years old. Its founder, Guru Nanak Dev Ji, was born in 1469. Guru Nanak Dev Ji spread a simple message of "Ek OnKar" – it mean, We are all one, created by the One Creator of all Creation. His followers began to be called as Sikhs (learners). He opposed superstition, rituals, social inequality, injustice, renunciation and hypocrisy.

He infused his own consciousness into a disciple, who then became Guru, subsequently passing the light on to the next, and so on. Each one of the ten Gurus represents a divine attribute:

1. Guru Nanak Dev Ji – Humility	2. Guru Hargobind Sahib Ji – Justice
3. Guru Angad Dev Ji – Obedience	4. Guru Har Rai Ji – Mercy
5. Guru Amar Das Ji – Equality	6. Guru Harkrishan Sahib Ji – Purity
7. Guru Ram Das Ji – Service	8. Guru Tegh Bahadur Ji – Tranquility
9. Guru Arjan Dev Ji - Self-Sacrifice	10. Guru Gobind Singh Ji - Royal
	Courage

Guru Gobind Singh Ji, the Tenth Guru, exemplified the Sikh ideal of the Saint-Soldier. He created the Khalsa, a spiritual brotherhood and sisterhood devoted to purity of thought and action. He gave the Khalsa a distinctive external form to remind them of their commitment, and to help them maintain an elevated state of consciousness. Every Sikh baptized as Khalsa vows to wear the Five "K's" (Panj Kakaars). Guru Gobind Singh Ji was an inspired and prolific writer, courageous warrior, and a source of Divine Wisdom to his Sikhs. "When all other means have failed," he said, "only then it is righteous to take up the sword." He was the defender of the poor, and the oppressed masses of India.

Vaisakhi Day: 14 April, 1699

Vaisakhi is a very important day for Sikhs and one of the most colourful events in the Sikh calendar. It occurs during mid-April every year and traditionally concurs in Punjab with the first harvesting of the crops for the year. So, historically, it has been a very joyous occasion and a time for celebration. However, since 1699, it had marked the very significant religious event of the creation of the Khalsa. Khalsa vowed to have a daily spiritual practice of reading 5 banis (scriptures). Khalsa vowed to follow the basic tenants of Bana (uniform), Bani (scripture), Simran (meditative recitation), Seva(service). Khalsa also vows to refrain from any sexual relationships outside of marriage, and to refrain from taking meat, tobacco, alcohol, and all other intoxicants.

Then Guru Gobind Singh infused his own being into the Khalsa, declaring that the Khalsa was now the Guru in all temporal matters. For spiritual matters, the Guruship was given to the "Sri Guru

Granth Sahib", a compilation of sacred writings by those who have experienced Truth. For Sikhs, "Sri Guru Granth Sahib"

💭 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

is the living embodiment of the Guru, and is regarded with the utmost reverence and respect wherever it is found. Sikhs all over the world took to the "Sri Guru Granth Sahib" as their living Guru, as the source of spiritual instruction and guidance.

Fundamental Principles of Sikhism

The Three Fundamental Principles of Sikhism were formalized by Guru Nanak Dev Ji as:

1. NAAM JAPNA – Remembering God through meditation and reciting and chanting of God's Name -WaheGuru. The Sikh is to recite the Nitnem Banis daily in remembrance of the grace of The Almighty.

2. KIRAT KARNI – Honestly earning by one's physical and mental effort. One is to speak the truth at all times and only fear God. Live a life of decency, high moral values and spirituality.

3. VAND SHAKNA - Share and consume together. Selflessly serving others, sharing income and resources.

Some Notable Aspects of The Personality of The Khalsa

- 1. Khalsa has unshakeable faith in ten Gurus (Ten spiritual masters) and in Shri Guru Granth Sahib Ji (The Living Guru of the Sikhs).
- 2. Khalsa is Amrit Dhari, keeps 5 Ks as part of the Khalsa dress code.
- 3. Khalsa is naturalistic. Khalsa feels proud to have uncut hair and regards it as a gift of nature and stamped blessings of the Guru.
- 4. Khalsa has high humanistic values. Believes in Fatherhood of God and Brotherhood of Man.
- 5. Khalsa is pure vegetarian, takes balanced diet to be healthy and strong.
- 6. Khalsa is truthful to the core of the heart. This virtue stands for transparency in life.
- 7. Khalsa possesses a high moral character and it is exhibited through exemplary work and conduct.
- 8. Khalsa is awaken and creates healthy and progressive traditions in the community.
- 9. Khalsa is peace -loving and always stands against injustice.
- 10. The glittering personality of the Khalsa is recognized by the Turban. Turban is as important to the Khalsa as the crown to the King.

5 k's (Panj Kakaars)

- 1. Kesh uncut hair and beard, as given by God, to sustain him or her in higher consciousness; and a turban the crown of spirituality.
- 2. Kangha a wooden comb to properly groom the hair as a symbol of cleanliness.
- 3. Kachera specially made cotton underwear as a reminder of the commitment to purity.
- 4. Karaa a steel bracelet, worn on the wrist, signifies bondage to Truth and freedom from every other entanglement.
- 5. Kirpan the sword, with which the Khalsa is committed to righteously defend the fine line of the Truth

The Five Vices

Sikhs avoid the five vices that make people self-centred and that build barriers against God in their lives.

- 1. Kaam Sexual Desire, Lust.
- 2. Krodh Anger, Rage
- 3. Lobh Covetousness and greed
- 4. Moh Emotional attachment to things of this world
- 5. Hankar Egoism

Shri Guru Nanak Dev Ji

The Founder of Sikhism

The founder of Sikhism, Shri Guru Nanak Dev Ji, was really a spiritual Master. He was an extra-ordinary boy having high I.Q since his childhood. He was a beloved son of Mehta Kalu Ji and Mata Tripta Ji. His birth date is April 14, 1469. He had an elder sister named Bibi Nanaki Ji. He was married to Bibi Sulakhni Ji. He was blessed with two sons; Baba Shri Chand Ji and Baba Lakhmi Das Ji.

Sikhism began with the preaching of Guru Nanak. He based his teaching on the personal experience. Guru Nanak's simple monotheistic creed, supported by a set of humanitarian principles of conduct, and presented with humility and conviction, made a deep impact on the Indian population. He travelled widely in India and beyond its frontiers like Assam in the East,Sri Lanka in the South, Tibet in the North and Mecca in the West. He won a large number of adherents to his teachings irrespective of the back-ground of their fore-fathers. It was the beginning of a new religious fellowship, which, in course of time, developed into a well defined new faith. Its chief doctrines are the fatherhood of God, the brotherhood of man, rejection of bias, the futility of rituals like idol-worship. There are 974 hymns

Gurdwara Nankana Sahib (Pakistan)

of Shri Guru Nanak Dev Ji in the holy scriptures of the Sikhs. (Shri Guru-Granth Sahib Ji)

The new religion founded by Guru Nanak was nurtured by nine other spiritual Masters.

Shri Guru Angad Dev Ji(Submissivness)

Bhai Lehna Ji after known as Shri Guru Angad Dev Ji was born on March 31, 1504 in Panjab. Both his father Baba Pheru Ji and mother Mata Daya Kaur Ji were very happy at his birth. He was married to Mata Khivi Ji. The couple was blessed with two sons and two daughters.

He was highly intelligent and well educated. By adopting Guru Nanak's teaching, he became a spiritual man.He had devotedly spent almost seven years in the service of Guru Nanak's mission. Guru Nanak's association completely transformed him. When the time came for Guru Nanak's departure from this mortal world; he started search for his successor. It is very difficult to find an identical viewer to replace oneself in order to continue the selfless mission as we see the divine mission of Guru Nanak. Guru Nanak could find Bhai Lehna Ji as his appropriate successor after testing him at various occasions. It was all by virtue of God's blessings and the rare quality of submissiveness of Bhai Lehna Ji.

He was installed as the second Guru on September 02, 1539 and he was given a new name Angad Dev. He carried forward the mission and thoughts of Guru Nanak both in letter and spirit. He introduced Gurmukhi Script for the benefit of the common people. He started wrestling places for the youth to make them aware about good health and healthy living. He wrote 62 compositions which are integral part of Shri Guru Granth Sahib.

When he was opposed by Baba Shri Chand Ji (Guru Nanak's elder son) on the issue of Guruship, he silently obeyed the order of Guru Nanak and moved to his village Khadur Sahib. This is a great example of submissiveness.

(A Great Reformer)

Guru Amar Das Ji is the third Guru of the Sikhs. He was born on May 5th, 1479 in village Basarke, in Amritsar

Gurdwara Khadur Sahib (Punjab, India)

- SERVICE ALL MAKES AND MODELS
- RESET SERVICE REMINDER LIGHTS
- EMISSIONS TESTING
- BRAKES AND SUSPENSION REPAIR
- · LASER 4 WHEEL ALIGNMENT
- · AIR CONDITIONING / HEATING

• ELECTRICAL REPAIRS

- · COMPUTERIZED WHEEL BALANCING
- COLLISION AND BODY REPAIR
- CUSTOM COLOUR MATCHING
- DEALER RECOMMENDED SERVICE

SERVING CITY OF TORONTO AND VAUGHAN LARGE FLEET OF ABOUT 450 TAXI CABS COMPUTERIZED DISPATCH GPS TRACKING WEB BOOKING @ WWW.CITYTAXITORONTO.COM ONLINE ACCOUNT SETUP APPLICATION NICE CLEAN CARS, MINI VANS & WHEELCHAIR VAN'S POLITE, EXPERIENCED PROFESSIONAL DRIVERS FLAT RATES TO AIRPORT AND OUT OF TOWN TRIPS

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

District. He was a humble son of Tejbhan Ji and Mata Sulakhni Ji.His marriage took place in 1503 with Mata Ram Kaur Ji. He raised two sons Baba Mohan Ji and Baba Mohri ji. His daughters are Bibi Danni Ji and Bibi Bhani Ji.

Being impressed by the sweetness and calmness of Gurbani, he was inspired to follow the path of Gursikhi. He remained in Guru Angad Dev's service for 13 years doing every humble service for the Guru and the congregation. His selfless service made him the beloved of Guru Angad Dev ji, so he was given the seat of Guruship on March 29, 1552 at the age of 72 years. Though the sons of Guru Angad Dev Ji did not accept their father's decision.

He was basically against the unhealthy traditions prevailing in the society. Therefore, he strictly followed the

principle of Sangat and Pangat, so that class-less society may flourish. He forsake the practice of veiling of women at the death of their husbands. He condemned the practice of Sati-system in which widows burn themselves alive on the funeral pyres of their dead husbands. Instead he advocated for widows to re-marry. Equality between men and women in the Sikh community owes a great deal to Guru Amar Das Ji's forsight and his divine spirit to reform the society to its creator's will.

Shri Guru Granth Sahib Ji contains 907 divine hymns of Shri Guru Amar Das Ji. One of these hymns is so important that it is recited on every occasion whether it is of joy or sorrow. It is

'Anand Sahib' a song of eternal bliss.

Shri Guru Ram Das Ji

(Selfless Service)

The couple Hari Das Ji and Mata Daya Kaur Ji resident of Chuna Mandi, Lahore were lucky to have a son like Bhai Jetha Ji. The fortunate day was September 24th, 1534. But unluckily he became orphan at the age of seven. Anyhow he managed his life through thick and thin circumstances. He was a God-fearing boy. So he went to Goindwal to see Guru Amar Das Ji. Since, he was a very humble boy, so he became very close to Guru Amar Das Ji by dint of his selfless service to the Guru and the congregation. It was Bhai Jetha's unflinching devotion and humble service that earned for him the admiration of Guru Amar Das Ji. Therefore, he was chosen as his spiritual successor and was installed as the fourth Guru in 1574 at the age of 43. He was a man of superb devotion, spiritual fervour and matchless humility. Guru Ram Das Ji did every effort to spread the message of Gurbani and the Sikh philosophy.

He was married to Guru Amar Das Ji's younger daughter Bibi Bhani Ji in the year 1553.God blessed this spiritual couple with three sons Baba Prithi Chand Ji, Baba Mahadev Ji and Arjan Dev Ji- who became the fifth Guru after his father.Guru Ram Das Ji composed 679 hymns in 30 ragas including 11 new. They are all a humble contribution as it is admitted by the Guru himself in his compositions.

For example: ਜੋ ਹਮਰੀ ਬਿਧਿ ਹੋਤੀ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾ, ਸਾ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਹਰਿ ਜਾਣਹੁ ਆਪੇ॥ ਪੰਨਾ-167

You know yourself oh my true Guru what was my state of life! Gurdwara Sri Harmandir Sahib (Amritsar, Punjab, India)

Shri Guru Arjan Dev Ji

(Supremacy Amongst Martyrs)

Shri Guru Arjan Dev Ji was the youngest son of the pious couple-Shri Guru Ram Das Ji and Mata Bhani Ji. His birthday is April 15, 1563 and birth place is Goindwal Sahib. He was married with Mata Ganga Ji. Both of them were God-Fearing and thoroughly gentle as their parents were. They were sweet, humble and perfect blend

Gurdwara Baoli Sahib, Goindwal (Amritsar, Punjab, India)

CONGRATULATIONS ON THE 317™ ANNIVERSARY OF THE REVELATION DAY OF THE KHALSA

HAPPY VAISAKHI • FROM TEAM TRUDEAU •

To us, liberty means more than just freedom. It means diversity and inclusion, principles upon which Canada was built, and that are at the very heart of who we are. The differences that exist between us are precisely what make our nation strong.

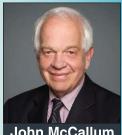
Leading this country should mean working to bring Canadians together, not dividing them against one another. That is my vision. Together, with your help, we can make it a reality.

Navdeep Bains Mississauga-Malton 905-564-0228

Etobicoke North 416-747-6003

John McCallum Markham-Thornhill 905-479-8100

PRIME MINISTER JUSTIN TRUDEAU

Kamal Khera Brampton West 905-454-4758

Mississauga-Streetsville 905-812-1811

Ruby Sahota Brampton North 905-840-0505

Brampton Centre 905-455-2644

Sonia Sidhu Brampton South 905-846-0076

of devotion and sacrifice. He became the fifth Guru of the Sikhs in September, 1581. His son's name is Guru Hargobind Sahib who created a new chapter in the Sikh history.

Since his childhood, Guru Arjan Dev Ji sang the divine hymns with such a sweet and loving voice that the minds of the audience struck with the glories of God. He himself was the fountain-head of Gurbani. He contributed 2218 verses which is a bigger part of Gurbani in Shri Guru Granth Sahib. He collected all the compositions of Guru Nanak Dev Ji as well as of several saints who were having different backgrounds but believing in monotheistic creed. Then he compiled the sacred book of Holy Scriptures that was installed at Shri Harmandir Sahib in September 1604. It was the spiritual foresight for the devotees.

He most valued the personal; qualities of a man instead of his background. Therefore, he got foundation stone of Shri Harmandir Sahib laid by a Muslim Saint Hazrat Mian Mir Ji of Lahore in December 1588. It is another landmark in the Sikh history and at the same time reveals Guru Arjan Dev Ji's secular vision.

The architecture of Shri Harmandir Sahib is so designed with four doors that give practical meaning to the Sikh Philosophy i.e. the Sikh community wishes welfare of all and always do good to all. No discrimination at all. It is a distinct National Trait of the Sikhs.

Guru Ji was loved by one and all for his friendly nature and for doing work for the benefit of the human society. But the rulers of the time did not like Guru Arjan Dev Ji's popularity, so Guru Ji was tortured to death on May 30, 1606. During this whole course his alimental was unshakable faith in God and these words of Gurbani were on his lips. ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ। Oh God, whatever is your Will, I welcome it

Shri Guru Hargobind Sahib Ji

(Social Justice)

He was born on June 14, 1595 at Guru Ki Wadali district Amritsar- Panjab. His parents were Shri Guru Arjan Dev Ji and Mata Ganga Ji. He was married to Bibi Nanki Ji. He had five sons and a daughter. After the martyrdom of Shri Guru Arjan Dev Ji, he succeeded his father as the 6th Guru of the Sikhs on June 15, 1606 at the age of 11 years. This was a crucial period of the Sikh history. He wore two swords one to represent spiritual power (piri) and the other, temporal powers (Miri).Now the Sikhs became the Saint soldiers.

Shri Guru Hargobind Sahib Ji accorded sanction to the use of steel in the defense of the faith one believes

in and for righteousness and justice. This was the first step towards transformation of Sikhism into a forceful order rather the step towards combination of Saint and Soldier i.e Deg and Teg. Deg signifying sustenance to helpless and oppressed while teg signifying sword to smite the oppressor. Guru Ji had firm belief that freedom of faith is the birth right of all people.

In 1609 Guru Hargobind Sahib Ji built a modest structure facing Harmandar Sahib and called it 'Akal Bunga' now known as 'Akal Takhat' the justice seat of the Almighty. It is the first and the highest seat of the Sikhs authority known for its transparent working for social justice and setting the Sikh religious code of ethics. Hence this place

Gurdwara Dera Sahib (Lahore Pakistan)

has the honour to deliver impartial justice to the disputes since its inception.

The emperor Jahangir did not tolerate this policy of the Guru and subsequently ordered to imprison him in the Gwalior Fort. The Guru remained there for 3 years from 1609 to 1612. At last, the Guru was released with the 52 Kings and princes who were imprisoned on one pretext or the other. It was all due to the convincing result of the Guru's spiritual greatness. People enjoy this day and call him 'Bandi Chhod Guru'. He left for heavenly abode on March 19, 1644 at Kiratpur Sahib.

Shri Guru Har Rai Ji

(Compassionateness)

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

Members of the Ontario Liberal Caucus wish the community a

appy Vaisakhi!

Michael Chan Markham-Unionville 905-305-1935

Dipika Damerla Mississauga East-Cooksville 905-238-1751

Vic Dhillon Brampton West 905-796-8669

Brad Duguid Scarborough-Centre 416-615-2183

Mitzie Hunter Scarborough-Guildwood, 416-281-2787

Dr. Helena Jaczek Oak Ridges-Markham 905-294-4931

Harinder Malhi Brampton-Springdale 905-495-8030

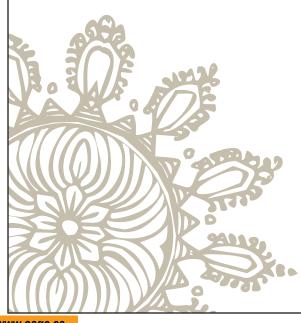
Amrit Mangat Mississauga-Brampton South 905-696-0367

Mario Sergio York West 416-743-7272

Harinder Takhar Mississauga-Erindale 905-897-8815

Kathleen Wynne Premier of Ontario 416-325-7200

He was born on January 30, 1630 at Kiratpur Sahib District Ropar, Punjab. His father's name was Baba Gurdita Ji and mother's name was Mata Nihal Kaur Ji. He was married to Bibi Kishan Kaur Ji. This holy couple was blessed with two sons: Elder Baba Ram Rai Ji and the younger Baba Har Krishan Ji.

He was physically strong but was tender hearted. Guru Hargobind Ji loved him very dearly. He initiated Har Rai Ji to all instructions secular and spiritual, to prepare him for the high office of Guruship. Every morning

and evening, he would listen to devotional music in the company of the congregation. He was nominated as the 7th Guru by Shri Guru Hargobind Ji on March 16, 1644 at the young age of 14 years.

He faced some serious hurdles because Dhir Mals and Minas always tried to preclude the advancement of the Sikhfaith. They even approached the Emperor. Aurangzeb had an eye to revenge for Guru's help to Dara Shikoh. So he summoned Guru Ji to Delhi. Guru Ji sent his elder son Ram Rai. At the court, to please the emperor, he distorted Gurbani and told him that there is 'Miti Bayiman Ki' instead of 'Miti Musalman Ki. When Guru Ji came to know his lack of faith in Gurbani, he ex-communicated Ram Rai from Sikh Panth.

Shri Guru Har Rai Ji carried the Divine-light from 1644 to 1661. Gurdwara Bandi Chor Sahib (Madhya Pradesh , India)

Before leaving for his heavenly abode on October 6, 1661 at the age of 31 years, he declared his younger son Har Krishan Ji as the eighth Guru of the Sikhs.

Shri Guru Har Krishan Ji (Purifier)

He was born on July 07, 1656 at Kiratpur Sahib in Panjab. His parents were Shri Guru Har Rai Sahib Ji and Mata Krishan Kaur Ji. Keeping in view the divine attachment and devotion for the Sikh Sangat, he was declared as the 8th Guru, on 7th October, 1661 by Shri Guru Har Rai Sahib Ji.

This decision inflamed his elder brother Ram Rai with jealousy and he complained to the emperor

Aurangzeb with a request to favor him in every way possible. The emperor summoned the Guru to Delhi. Guru Ji proceeded towards Delhi with a few of his family members. Unfortunately, a severe epidemic of Cholera and small pox broke in Delhi.

Guru Ji attended the sufferes. He became popular amongst the public that they lovingly nicknamed him as 'Bala-Pritam' (Angle darling). While serving the suffering people day and night the Guru himself was seized with fever. The severe attack of small-pox confined him to bed. He took his last breath on April 16, 1664 at the age of 8 years. Recitation of 'WaheGuru' was on his lips till the end.

Before leaving for heavenly abode he at his low pitch of voice

Gurdwara Patal Puri Kiratpur Sahib (Distt. Ropar, Punjab) said 'Baba Bakala'. These words were only meant for the future (Guru) Tegh Bahadur Ji who was residing at village Bakala near Beas River in the state of Panjab. His life span though short but gives a great message that, "If one desires spirituality, one must rise above the evil ways of society and shed all pride. To maintain the dignity of human beings everyone ought to be treated as equal."

Shri Guru Tegh Bahadur Ji

(Neither fear nor frighten)

Shri Guru Tegh Bahadur Ji was born on April 01, 1621 in a house well-known as Guru-Ka-Mahal at Amritsar. His father's name was Shri Guru Hargobind Sahib Ji and mother's name was Mata Nanaki Ji. He was married to a noble lady Bibi Gujri Ji on September 14, 1632. This entirely devoted couple to divinity was blessed

Be a Donor on Khalsa Day

The Ontario Sikhs and Gurdwara Council in partnership with Trillium Gift of Life Network (TGLN) and the Council of Agencies Serving South Asians (CASSA) is encouraging the Sikh community to register their consent for organ and tissue donation as part of the 2016 Khalsa Day celebrations.

Sikh teachings and philosophy place a great emphasis on the importance of selfless giving and sacrifice.

"The true servants of God are those who serve Him through helping others." Guru Nanak, Guru Granth Sahib

"Registering consent for organ and tissue donation is a noble deed and an excellent example of community Seva and living Sikh values on Khalsa Day." Bhupinder Singh, Chairperson, Ontario Sikhs and Gurdwara Council

Currently in Ontario, there are more than 1,600 people waiting for a life-saving organ transplant and sadly, every three days one of them dies waiting. You have the potential to save 8 lives and enhance as many as 75 others through organ and tissue donation.

Show your Sikh pride by selfless giving Be A Donor on Khalsa Day

Register for organ and tissue donation at www.beadonor.ca/khalsaday

To register you need to be at least 16 years of age and have a valid Ontario health card. To learn more about organ and tissue donation visit www.beadonor.ca To volunteer or share your personal story of organ and tissue donation, contact Samya Hasan: samya@cassa.on.ca or 416-932-1359 ext.

www.osgc.ca

with a son who gave the Sikh Nation some unique and unforgettable gifts.

In this youth, Guru Tegh Bahadur Ji, proved to be a great sword-player or gladiator in the battle of Kartarpur. Therefore, he was given a title name of 'Tegh Bahadur.' His efforts to uplift the eminence of Sikhism to higher levels are incomparable. His divine composition are 115, each and every word of it consoles the worldly people by explaining them the reality of human life. One gets enlightened after reading, learning and implementing in one's life. This sacred Gurbani is an integral part of Shri Guru Granth Sahib Ji. The fanatic

ruler Aurangzeb had made up his mind to root out Hinduism from India. At this juncture, the Brahmins under the leadership of Pandit Kirpa Ram Dutt approached the Guru for protection. Guru Ji along with Bhai Dayala Ji, Bhai Mati Das Ji and Bhai Sati Das Ji proceeded to Delhi to protect the people against the forcible conversion. The emperor gave two choices to the Guru, show any miracle or accept Islam. He refused both. Therefore, he along with his fearless followers was tortured to death at Chandani Chowk, Delhi on November 11, 1675 at the age of 54 years.

A magnificent Gurdwara by the name of Shri Sis Gani Sahib stands there in memory of Guru Ji's unique fight for the human rights. The people

Gurdwara Bangla Sahib (Delhi, India) of India honored him by giving an epitaph 'Hind-Di-Chadar' which means a great savior of one's freedom of faith which is a fundamental right of everyone.

Guru Gobind Singh Ji

(Courageousness)

Shri Guru Gobind Singh ji was born on January 05, 1666 at Patna- a city in Bihar State of India. His father's name was Shri Guru Tegh Bahadur Ji and mother was a pious lady Mata Gujri Ji. He was married to Bibi Jeeto Ji popularly known as Mata Sundari Ji. This divine couple was blessed with four dedicated, fearless and dutiful sons as it had been clear since their childhood. Baba Ajit Singh Ji; Baba Jujhar Singh Ji. Baba Zorawar Singh Ji. and Baba Fateh Singh Ji. He was nominated as the tenth spiritual master by his father on November 24, 1675 at the age of 7 years.

At this tender age an incident occurred in his life that proved a turning point. It was when a group of Kashmiri Brahmans, driven to desperation by the religious fanaticism of the Mughals came to his father for protection. After listening to the whole episode, Guru Ji suggested his father very confidently that,

"None could be worthier than that you to interfere in this inhuman fanatic policy of the emperor". This resulted to the Martydom of Shri Guru Tegh Bahadur Ji.

In order to live honorably and with full length of liberty, Guru Gobind Singh

Ji created Khalsa on March 30, 1699 in the Will of God. The first five initiated by 'Kande-Di-Pahul' are known as 'Panj Piare' the five dedicated beloved ones of the Guru. All of them were surnamed 'Singh' and they were required to wear the Five K's i.e the five symbols of the Khalsa. All these symbols luckily begin with the letter 'K' 1.Kesh 2. Kanga 3. Kara 4.Kirpan 5. Kachhera.A distinguished feature of the personality of the Guru is that he himself got imitated by those five beloved ones. That is why we say prouldly -Aape-Gur-Chela i.e. Master as well as disciple.

A word of honour was given by the emperor that no harm will be done to you if you leave Anandpur Sahib. The spiritually enriched Guru Ji believed in the promise of Aurangzeb and left Anandpur Sahib during the night of 5 -6 December, 1705. The deceitful ruler broke his promise. Therefore, Guru Ji had to face very hard time till October, 1708.

During his stay at Talwandi Sahib now called Damdama Sahib he got prepared beautiful hand written fresh copies of the Sikh Scriptures- Shri Guru Granth Sahib Ji. This humble service was done by a great scholar, Bhai Mani Singh Ji. Before his

Gurdwara Sis Ganj Sahib (Delhi, India)

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

www.harmangroup.ca

Your #1 Cold Chain Carrier in Motion

HGC Inc. is a Caledon based carrier of perishable and

temperature sensitive foods products since 1997.

- Our fleet counts over 200 pieces of the new, top of the line equipment.
- We take safety and compliance very seriously as our #1 priority.
- Hauling Temperature Controlled/Dry.
- Full truckload and LTL.
- Gravel Hauling.

NOW

• Cross Docking/Warehousing.

HAZMAT, HACCAP, C-TPAT, CSA CERTIFIED, PIP, FAST APPROVED, CANADA AND US BONDED

COMPETITIVE WAGES, DEDICATED LANES, PREPLANNED DISPATCH SINGLE TEAM AND SPLIT SEAT POSITIONS AVAILABLE GUARANTEED HOME TIME, IN HOUSE MAINTENANCE

CANADA.US.MEXICO

Company Drivers For Reefer Division, Dry Van & Gravel

Owner Operators,

DISPATCH Contact: Harvinder Atwal 647-628-6948

Head Office: 34 Perdue Court, Caledon, Ontario, L7C 3M6

Atlantic Office: 1959 Upper Water Street, Suite 1700, Tower 1, Halifax Nova Scotia, Canada, B3J 3N2 Western Canada Office 2263 Mason St, Unit # 102, Abbotsford, BC V2T6G7, CANADA

905-840-4300 Ext, 101 877-859-3001 Fax: 905-840-5400 Jobs@harmangroup.ca

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

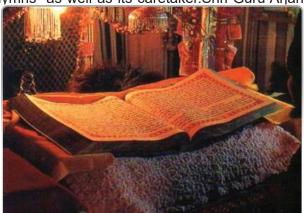
physical departure from the this mortal world Guru Gobind Singh Ji passed on the succession to the Holy Shri Guru Granth Sahib Ji- The eternal Guru of the Sikhs on October 06, 1708. These were the few words on his lips before he breathed his last. "In the Khalsa shines the glory of the Guru."

Shri Guru Granth Sahib Ji

(Divinity Honey-Drops)

Shri Guru Arjan Dev Ji did a strenuous job of collecting religious hymns of the first four Gurus as well as some other saintly men from all available sources. The social background of such saintly men had no value in the eyes of the great spiritual master. He got the 'Adi Granth' written by Bhai Gurudas Ji inclusive of 2218 compositions of his own. After compilation of the 'Granth Sahib,' he gave it a central place of worship in Shri Harmandar Sahib in 1604. Baba Budha Ji a scholar of his time was appointed as its first Granthi Sahib- a religious minister expert in reading and interpreting the divine hymns- as well as its caretaker.Shri Guru Arjan

Dev Ji strictly kept in his mind the unbiased principle for including the verses in this holy Granth. Therefore, only the compositions written in praise of God which enlightened the ignorant people were included. Through his strong minded preaching to humanize the society, he denounced heinous caste system inequality of men and women and many other useless traditions including superstitions prevailing at that time. He lead a team of reformers from different fields who were working to create a new society and believed in the unity of God and the unity in human beings. Shri Guru Granth Sahib Ji is metaphysical and ethics, the science of reality and the art of union with reality. It gives us vision of truth and opens up new smooth broader paths for the human life. It contains universal truth and reflects the experiences rather wisdom of the spiritual

(www.SikhiWayOfLife.ca)

17

Masters. It is the Guru incarnate for The Khalsa Panth.Shri Guru Granth Sahib Ji is an ultimate spiritual guide, the torch bearer on every aspect of the human life. It is a dazzling light to dispel the darkness of the ignorant human mind. The Sikh community sings its holy hymns on every occasion may it be time of pleasure or pain. It is great source of mental satisfaction to those who firmly believe in its teachings and message.

The Five Beloved Ones

Shri Guru Gobind Singh ji held a big congregation on the Baisakhi day in the year 1699 A.D at Anandpur Sahib. It was at the place where now stands a magnificent Gurdwara Sahib named Shri Keshgarh Sahib. After the morning service, the Guru stood up with a naked sword in his right hand and demanded a head of the man who is prepared to sacrifice his life to keep up the Sikh religious principles set by Shri Guru Nanak Dev ji and his predecessors.

At this call, the whole assembly was filled with terror and un-certainty. The Guru went on repeating his demand. When he forcibly called for the third time, Bhai Daya Ram got up and offered his head. The Guru took him into a tent nearby. A moment later, the Guru came out. He waved his sword dripping with blood. He called for another head. At this Bhai Dharam Das stood up and offered himself. He was also taken into the tent. In this way, three other devout Sikhs stood up, one after another who completely surrendered themselves at the mercy of the Guru. They were Bhai Mohkam Chand, Bhai Himmat Rai and Bhai Sahib Chand. After an interval, the Guru brought them before the assembly dressed in new brand beautiful clothes. He then baptized them with the Amrit (Nector)

prepared by stirring the sweet water with double- edged sword called 'Khanda'. He embraced them with full

AUTOBAHN

HARVINDER BASSI

Chairman

27 Automatic Rd. Brampton, ON Canada L6S 5N8 Off: 416-741-5454 Fax: 416-741-0155 Email: bassih@autobahnfreight.com www.autobahnfreight.com

1750 Southfield Rd., Suite 220 Lincoln Park, MI 48146 (USA) Off: 734-671-3701 Toll Free: 800-756-5605

FREIGHT LINES LTD.

SUKHWINDER BASSI

President

27 Automatic Road Brampton, ON Canada L6S 5N8 Office: 416-243-3010 Fax: 416-243-3018 Toll Free: 877-294-2111 E-mail: bassis@aslgloballogistics.com www.aslgloballogistics.com

Global Logistics HAZMAT, HACCAP. C-TPAT, CSA CERTIFIED, PIP,

FAST APPROVED, CANADA AND US BONDED

www.osgc.ca

warmth of his divine love and called them affectionately 'My Five Beloved Ones'. Their names were changed by giving surnames as 'Singh'. They were altogether changed to New and Fresh citizens of the Khalsa fraternity more commonly known as 'Panj-Piaras'. They are now: Bhai Daya Singh Ji, Bhai Dharam Singh Ji, Bhai Himmat Singh Ji, Bhai Mohkam Singh Ji, Bhai Sahib Singh Ji.

Then the Guru desired and requested them with folded hands and said, "Now, my Dear Ones baptize me as the way I have baptized you. Make me a 'Singh' as I have made you 'Singhs'. My Dear Ones "You are my Guru and I am your disciple (Chela)". They obeyed and baptized him in a manner he had baptized them. He

thanked them and said, "WOW! I am not 'Gobind Rai' but 'Gobind Singh'. What a wonderful and revolutionary

incident took place that changed the course of the Sikh history. The difference between high and low was gone. All the Singhs became brothers. The concept of the caste ego was washed away from the minds of the men and women who got themselves baptized. The Guru set a strict code of conduct for the Khalsa. All down-trodden people were ready to come in the fold of Sikhism. This mission of the Guru became as popular as the Guru himself. Names of the Panj-Piaras have become immortal. They are remembered in daily prayers, morning and evening at everyplace where a community of Sikhs lives. When Karah Parshad (sweet puddings) is distributed in the Sikh congregation, their share is first of all taken out before distribution among the Sadh- Sangat ji. This is a great mark of respect and regard for them.

Bhai Gurdas ji 2nd has spoken very highly about the Guru:

"WAHO WAHO GOBIND SINGH AAPE GUR CHELA"

ਖ਼ਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਰੂਪ ਹੈ ਖ਼ਾਸ □ ਖ਼ਾਲਸੇ ਮਹਿ ਹੋ ਕਰੌ ਨਿਵਾਸ □ ਖ਼ਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਮੁਖ ਹੈ ਅੰਗਾ □ ਖ਼ਾਲਸੇ ਕੇ ਹੋ ਸਦ ਸਦ ਸੰਗਾ □

ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ Great Deeds done by Great Souls

BUSINESS IMPROVEMENT AREA

Toronto's Biggest Selection of Shops

One Stop Shopping Destination!

astrologers appliance repairs bicycle bridal makeup barbers bridal wear convenience stores dollar store dry cleaners educational institutions fashion financial institution funeral home grocery health homeopathy ice cream parlour jewellery kitchen stuff lawyers mehndi mortgage specialist money exchange nail studio Opticians puja stuff pharmacies phone accessories service canada tanning travel agencies walk in clinic

10th Annual Albion Islington Square Fusion of Taste festival: Sunday July 17, 2016 12pm-10pm Intersection of Albion Road & Islington Ave Etobicoke ON

For Information : Call 647-898-3267, 416-409-4412

From The Chairman Mr. Shamsher Singh along with the Board of Directors and the patrons of Albion Islington Square Heartíest Congratulations on the celebrations of Khalsa Day

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

(Four Sahibzadas of Shri Guru Gobind Singh Ji)

Among the Sikhs, the word 'Baba' is applied to the one worthy of high respect and honour. It means 'Most Revered'. The sons of the Sikh Gurus were called 'Babas' from the very beginning of their lives. That is why the word 'Baba' is used with the sons of Shri Guru Gobind Singh Ji.

1. Baba Ajit Singh Ji:

He was the eldest of the four sons of Shri Guru Gobind Singh ji. He was born at Anandpur Sahib on February 11, 1687 A.D. From his early life he was given a kind of education and training

that was fitted to a saint soldier. He acquired wonderful proficiency in the use of weapons of war. No danger could deter him from his path of duty. His fearlessness and bravery set a glaring example before the warriors for the freedom of faith. He got martyrdom in the thick battle of Chamkaur Sahib in 1704 A.D.

2. Baba Jujhar Singh Ji:

He was the second son. He was born on April 09, 1689. He had also excellent training as his elder brother got. When he saw his brother fighting fearlessly in the thick battle of Chamkaur Sahib, he at once, stood for his father's

permission, to join his brother and he was readily allowed to jump into the battle field. He gave a gentleman's word to his father that he would prove worthy of him and die fighting with God

and Guru's name on his lips. Thus he showed exceptional courage and skills beyond everybody's expectations.

3. Baba Zorawar Singh Ji 4. Baba Fateh Singh Ji

They were the younger sons and their age was 9 years and 7 years. They were separated along with Mata Gujri ji from the rest of the family members after leaving Anandpur Sahib. While crossing river Sirsa. Gangu, the family cook took them to his village named Kheri. This deceitful Brahman handed them over to the police. The governor of Sirhind first of all threatened them and then tempted them with many offers but both of them refused all allurements and bluntly showed

remarkable courage to face any of the punishments. Therefore, they were embedded alive

in a brick wall. The cremation of the two along with their grand mother Mata Gujri Ji took place where magnificent Gurdwara Joti Sarup stands about one and a half kilometers from Gurdwara Shri Fateh Garh Sahib

ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਗਿਯੋ ॥ – ਸਾਹਿਬ ਸੀ੍ਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ– (ਬਚਿੱਤ੍ ਨਾਟਕ)

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

<u>22</u>

Sri Guru Granth Sahib Ji and Non-Sikh Scholars

Bhupinder Singh Ubbi

Of all known religious scriptures, Guru Granth Sahib is unique in the history of world religious literature. The Adi Granth is Sikhs' perpetual Guru (Spiritual guide). The historicity surrounding Guru Granth Sahib's compilation, composition and raising it the status of a living Guru, is unparalleled in the history of world religious literature. The teachings of Sri Guru Granth Sahib shows that it is a symbol of universal brotherhood and love, it transcends barriers of narrowness and negativity of every kind, and focuses on the welfare of humanity. The fifth Guru, Guru Arjun Dev ji compiled it from1599 to 1604 AD. The compositions of large number of Muslims, Hindus and Sufi saints were included in it. Thereafter, the Adi Granth was installed in Sri Harmandir Sahib at Amritsar, popularly known as the Golden Temple. It is the only scripture that was written and compiled during the lifetime and under the supervision of its founders. Later in 1705, the Tenth Guru, Guru Gobind Singh added in the Adi Granth the compositions of the ninth Guru, Sri Guru Teg Bahadur Ji, and bestowed it with the Guruship in the year 1708, putting an end to the tradition of Guruship in an individual person. Apart from the Banis of the six Sikh Gurus, Guru Granth Sahib also contains the Banis of 15 Bhagats, 11 Bhats and 4 devout Sikhs belonging to different classes, castes and creeds from all part the Indian sub-continent.

Non-Sikhs were unable to study the text of Guru Granth Sahib and understand its meaning due to the language barrier. The first Muslim historian, Mohsin Fani, the author of Dabistan-i-Mazahib (1645), who was a contemporary of Guru Arjan Dev, was first to make a passing reference to Guru Nanak Dev Ji's Bani as contained in Sri Guru Granth Sahib. He writes : *"The bani, that is to say the poems, of Nanac, are, as it were, perfumed with devotion and wisdom, still more can this be said of his speeches about the grandeur and sanctity of God: Nanac said in his poems that there are several heavens and earths; and that prophets, and saints, and those that are supposed to have descended from above avatars, and persons distinguished by piety, obtain perfection by zeal in the service of God; that whoever devotes himself to the veneration of God, whatever road he may choose, will come to God, and that the means to this is, to avoid hurting any living being. 'Be true and thou shalt be free, truth belongs to thee, and thy success to the Creator'".*

Gulam Hussain another Muslim historian wrote in his book "Siyar-ul-Mutakhrin(1785)". "His collection becoming numerous, it took the form of a book, which was entitled Granth, and became so famous in the times of Sultan Baber, as to give celebrity to its author, who from that day was followed by multitudes of spectators or well wishers. This book to this day held in so much veneration and esteem among the Sycs, that they never touch or read it, without putting on a respectful air or posture. And in reality, as it is a compound of what he had found most valuable in those books which he had been perusing, and it is written with warmth and eloquence. It has necessarily all the merits and attractions peculiar to truth and sound sense".

In the 18th century, when the English set their eyes on Punjab territory ruled by the Sikhs. J.D. Cunningham made a serious attempt to know about Sikh history and their religion. Earlier small tracts were written by Major Browne, George Forster, and John Malcolm. Sir John Malcolm was the first British scholar to have attempted to use the Adi-Granth and other historical material in Gurmukhi to write his well known book, "Sketch of the History and Present Sate of the Sikhs: With Observations on their Religious Instructions, Usages, Manners and Characters". The material was collected in 1805 during the rule of Maharaja Ranjit Singh. He writes:- *'It would be difficult to give the character of Nanac on the authority of any account we yet possess. His writings, especially the first chapters of the Adi-Granth, will, if ever translated, be perhaps a criterion by which he may be fairly judged; but the great eminence which he obtained, and the success with which he combated the opposition which he met, afford ample reason to conclude that he was a man of more than common genius: and this favourable impression of his character will be confirmed by a consideration of the object of his life, and the means he took to accomplish it.'*

Another writer who worked in many capacities in the Punjab after its annexation was R.N.Cust. In his book, The Life of Baba Nanak, the founder of the Sikh Sect. He wrote: 'His sayings and his precepts were collected by his successors, and written in the volume called by the Sikhs the Adi-Granth: This book is written in the dialect used by the people of the Punjab at that period, and difficult to understand now, and in that variation of the Nagri character which is common in the Punjab, but which having been used for these sacred books, is called the Gumukhi, the words having been uttered by the Guru.'

Similarly, W.L.M'Gregor wrote 'History of the Sikhs' in 1846. He writes about Sri Guru Granth Sahib like this "Nanuk's precepts for the guidance of his followers are contained in the Grunth, ot Holy book of the Sikhs; it begun, and the first part of it written by Nanuk and his immediate successors. This part is named Adi Granth, to distinguish it from the second portion composed exclusively by the great Gooroo Govind, Nanuk's successor.

The religious tenets of Nanuk, as contained in the Adi Grunth, continued in force, with slight modification, until the time of Gooroo Govind, who effected a total reform in the religion, manners, and habits of the Sikhs; and it is now in vain to look for the observance or any of his peaceful doctrines, excepting among the descendants of Sree Chund, or the Nanuk-Pootras."

J.D.Cunningham's History of the Sikhs is of larger dimensions and the same was published in London in 1849. The teachings of Guru Granth Sahib, which are the basis of Sikhism, in Cunningham's eyes, were its spirit of freedom and progress. It was in 1869 A.D. that the Foreign office of the British commissioned Dr. Ernest Trumpp, a German missionary, who possessed the requisite experience for translating Guru Granth Sahib. However, Trumpp could not translate the entire Sri Guru Granth Sahib.He made offensive remarks against the Sikhs and their religion during the course of his writing, but however it served good purpose by making Sri Adi Granth Sahib known to the western people. After Trumpp, Fredick Pincott made an attempt to deal with the subject of Sikhism. He writes

"He (Nanak), struck a heavy blow at Hinduism by his rejection of caste distinction; and on this point there can be no doubt, for his very words, preserved in the Adi Granth, are 'Thou (O Lord)acknowledges the Light (the ray of the Divine in man), and dost not ask after caste. In the other world there is no caste' – (Translation of the Adi Granth,p.494). In consequence of this opinion Nanak admitted to his fraternity men of all castes, his constant companions being spoken of as Saiyids and Sikhs, that is, Mohammedan or Hindu pupils .Nanak does not seem to have been fastidious as to the name under which he recognized the Deity; he was more concerned with impressing on his companions a correct understanding of what Deity was. The name Hari, Ram, Govind, Brahma, Parameswar, Khuda, Allah, etc., are used with perfect freedom, and are even mixed up in the same poem. The most common name for God in the Adi Granth is certainly Hari; but that does not seem to have shocked the Muslim friends of Nanak."

Maculiffe Max Arthur translated complete Guru Granth Sahib, which he did very sincerely and with a sense of urgency. Sikh's religious literature was being distorted or being incorrectly presented to the people. Because of his sincere and hard work Sri Guru Granth Sahib was made available to the people of other religions. He observed about the distinctive position of Guru Granth Sahib: "Many of the great teachers the world has known, have not left a line of their own composition, and we only know what they taught through tradition or second hand information. If Pythagorean wrote any of tenets, his writings have not descended to us. We knew the teachings of Socrates only through the writings of Plato and Xenophone. Buddha has left no written memorials of his teaching. Kung fu-tze, known to Europeans as Confucius, left no documents in which he detailed the principles of his moral and social system. The Founder of Christianity did not reduce his doctrines to writing, and from them we are obliged to trust the gospels according to Matthew, Mark, Luke and John. The Arabian Prophet did not himself reduce to writing the chapters of the Quran. They were written or completed by his adherents and followers. But the compositions of the Sikh Gurus are preserved and we know first hand what they taught. They employed the vehicle of verse, which is generally unalterable by copyist, and we even become in time, familiar with their different styles. No spurious compositions or extraneous dogmas can therefore be represented as theirs. Based on the Unity of God, it rejected Hindu formulations and adopted an independent ethical system. It would be difficult to point to a religion of greater originality or to a more comprehensive ethical system".

"Gurbani is a source of comforting peace an unity of all. Unlike the scriptures of other creeds, Sikh scriptures do not contain love stories or accounts of wars waged for selfish considerations. They contain sublime truths, the study of which cannot but elevate the reader spiritually, morally and socially. There are least things of sectarianism in them. They teach and inspire the believer with an ambition to serve his fellow men, to sacrifice all and die for their sake."

Dorothy Field wrote that the Sikh Religion is one of the most interesting of those at present existing in India, and possibly indeed, the whole world. The main doctrine of the Sikhs is contained in Guru Granth Sahib and these concern God, His nature and attributes, and the means by which salvation may be attained. Pearl S. Buck a novelist who was awarded Noble Prize for literature in 1938, wrote that Sri Guru Granth Sahib deserves special attention in the religious literature of the world. She wrote:

"I have studied the scriptures of other great religions, but I do not find elsewhere the same power of appeal to the heart and mind as I feel here. They speak to persons of any religion or of none. They speak for the human heart and the searching mind."

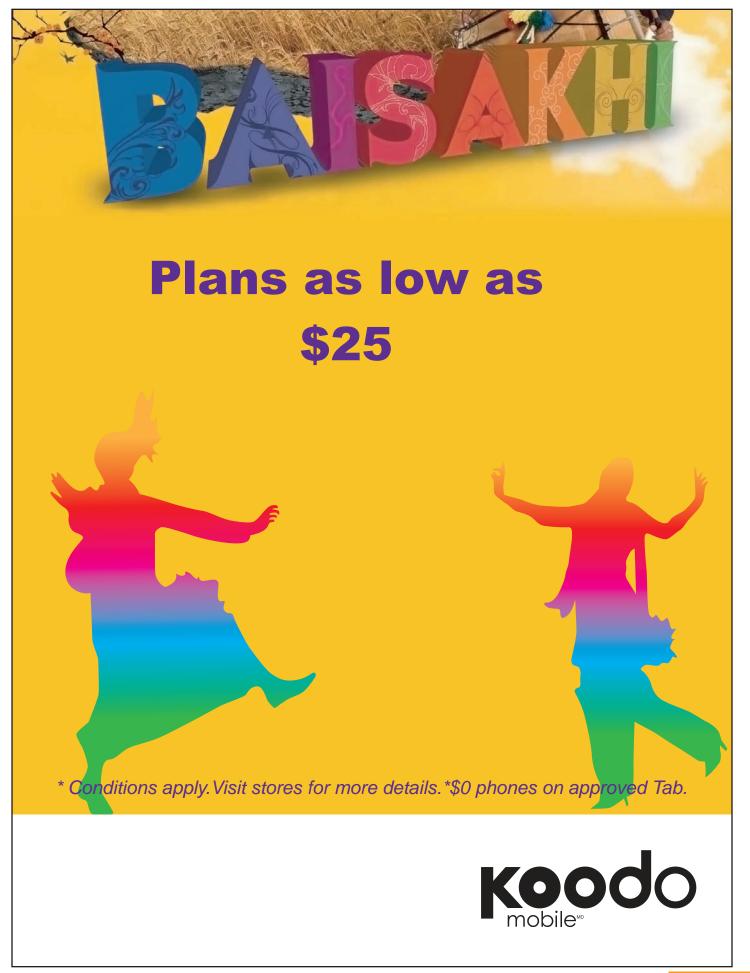

* Conditions apply. Visit stores for more details. \$0 phones on approved Tab.

ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਰੀਰ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕਲੇਮ ਲਈ ਮਾਹਰ

- ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਨਾਲ ਜ਼⊠ਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹੋਈ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬ⊠ਰਆਂ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਿਰ ਤੇ ਪਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ
- ਟੁੱਟੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ
- ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ
- ਸਿਰ ਜਾਂ ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ
- ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਦਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਣਾ
- ਗੁੱਝੀਆਂ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ
- 🔹 ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ

- motor vehicle accidents
- snow mobiles, boats, ATVs
- public transit

Specializing in serious personal traumatic injuries as a result of a motor vehicle accident

FRACTURES • SPINAL CORD INJURY • BRAIN OR HEAD INJURY SCARRING OR DISFIGUREMENT • INTERNAL INJURIES • DEATH

Y H

LOFRANCO 🚰 CORRIERO

PERSONAL INJURY LAWYERS

contact: Telvinder Singh Gill (416) 844 2758 (Direct line for Free Consultation) lofrancolawyers.com

4515 Edenezer Road, Unit 104, Brampton, ON, L6T 2K7 · Locations in: Toronto, Mississauga, Scarborough

Similarly, J.C. Archer in his book, "The Sikhs in relation to Hinduism, Muslims, Chritians and Ahmediyas: A Study in Comparative Religion", Princeton (USA) writes, "the religion of Guru Granth Sahib, is a universal and practical religion The world needs today its message of peace and love."

Myrtle Langley, in a beautiful illustrated book, writes: "God is one, He is the true name, He is the Creator are the opening words of the Guru Granth Sahib It is a collection of the teachings of Guru Nanak and other Gurus. At the beginning are a number of verses attributed to Nanak himself, and these are recited by the Sikhs in their morning prayers. Next comes poems and hymns which are attributed to various Gurus and always sung. Central to the scriptures is the idea of salvation. A Sikh is awakened by the divine Guru and thorough mediation on the divine Names and hearing the divine Word, the disciple ultimately unites with the divine harmony."

<u>Janet Lant</u> writes that Guru Granth Sahib is written using very deeply profound words obtained from over sixty languages. Its words are more profound than that of any other language on the planet. Guru Nanak laid the foundation of a modern religion .religion which believes in a casteless, egalitarian society, which guarantees equal rights to women. <u>Rabindranath Tagore</u>, the first Indian to win the Noble prize for literature in 1918 had great regard for the Sikh Gurus and Sri Guru Granth Sahib. He wrote on the poetry of Guru Granth Sahib,

"What makes these songs great poetry is the white radiance and purity of their emotion, absolutely untrammeled by the pettifogging dogmas of conventional theology. Here is palpably a man of god who has felt and known, and whose feeling and knowledge well up in spontaneous words." Tagore was of the opinion that the personality and character of the Sikhs have been shaped by the teachings of Guru Nanak, which are enshrined in Guru Granth Sahib.

<u>Dr. S. Radhakrishanan</u>, the President of India and one of the eminent philosophers delivered lectures about the Sikh Gurus and their teachings as contained in Sri Guru Granth Sahib. He wrote: "God alone is real. The world is real because God animates it and is found through it. The created world is not in an absolute sense. It arises from God and dissolves into Him... The barriers of seas and mountains will give way before the call of eternal truth which is set forth with freshness of feelings and fervour of devotion in the Adi Granth."

<u>Swami Ram Tirath</u> was a very famous scholar on Hindu culture and religion. He writes in the introduction of his booklet, The Supreme Scripture Adi Sri Guru Grath Sahib, "This writing, Supreme Scripture – Sri Guru Granth Sahib, was got written by Divine dispensation of the Omniscient. After having studied the scriptures, in many respects I have discarded the Vedas, Simratis, Shastras, all Sutras, Tantras, Puranas and Smarat Sutras knowing them to be polluted and corrupted by many impurities. I came to realization that they contained an admixture of ingredients which are intrinsically anti-religious. I have found that only the Holy Guru Granth Sahib is completely free of contamination and knowing to be benevolent for the whole humanity. I have accepted this scripture and I accept myself to be the Sikh of the Guru."

<u>Mr. T. Krishna Nathan</u> of Madurai kamaraj University, writes about the relevance of Guru Granth Sahib to the present day world: "Guru Granth Sahib, the religious scripture of the Sikhs is the ocean of spiritual and human values entrusted to the Sikhs to celebrate and cherish, to learn and follow, to spread and educate the humanity. It glorifies the God and the world, makes the people aware of the socio-cultural situations into which the people are thrown. Guru Granth Sahib renders valuable guidelines to live and better the world, proffers the people to upgrade themselves and stands one with the subaltern people to make them stubbornly encounter the odd situations. It contains a unique philosophy of post-medieval period that had withstood the challenges of even the modern period."

****

Eglinton Carpet is one of the leading retailers of Area Rugs, Carpet, Hardwood, Laminate and Vinyl flooring. Our professional staff will help you to make the right choice of all your flooring needs at the best prices.

30

Eglinton Carpet is a proud Canadian company serving the GTA over 30 years. We believe in quality, reliability and prompt service. We have almost all the brands, colours, styles and fibre combinations to choose from.

EGLINTON Carpet & Flooring

Wall to Wall Carpets

Oriental Rugs
Hall Runners
Children Rugs
Vinyl Floors

Laminate Floors

Hardwood Floors

Shop At Home Service

Toronto: (416) 783-1141 Mississauga: (905) 828-9910

2700 Dufferin Street, Toronto, ON M6B 4J3 3375 Laird Road, Mississauga, ON L5L 5R7

EREE CETIMATE

ਅਜੋਕੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ–ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ

ਡਾ. ਗਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਉਸ ਸੋਚ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜੋਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਜਗਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਸ ਗੁਰੁ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਆਪੋ–ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾ ਭਰਪੁਰ ਸੇਧ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਭਰਪੁਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਰਅਸਲ ਲੋਕਾਈ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਜੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਉਭਰਿਆ ਇਕ ਵਰਤਾਰਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਜੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਉਣ ਨੂੰ ਜ਼ਾਇਜ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਜੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਅਜੇਹੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀ ਜਾਤ–ਪਾਤ, ਵਰਣ–ਵੰਡ, ਅਮੀਰ–ਗਰੀਬ, ਹੱਦਾਂ–ਸਰਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕੀਤਾ।

ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣਾ ਨਾਲ ਇਕ ਅਜੇਹੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਿਸਨੇ ਮੁਗਲ ਸਲਤਨੱਤ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਜੁਲਮ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਮੁਲਗਈ ਅਤਿਆਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਅਜੇਹਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਇਸ ਅਣਕਹੇ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਵਰਕਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਭੂੱਖਣਭਾਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੜੀ ਆ ਰਹੀ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਜੁਵਾਬ ਹੋਵੇ, ਸਿਰਸਾ ਨਦੀ ਦੀ ਭੇਟਾ ਚੜੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਾਈਂ ਗਵਾਚੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਹੋਵੇ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋਵੇ, ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜੀ ਵਿਚ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੁਲਗਈ ਫੌਜ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਆਢਾ ਹੋਵੇ, ਸਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਵੇ, ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਮਿੱਤਰ–ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਦਰਦ–ਭਿੰਨੀ ਵੇਦਨਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜਾਦਿਆਂ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਵੇ ਆਦਿ। ਗੁਰੁ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਦਾ ਚੱਪਾ–ਚੱਪਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਾਉਣਾ ਹਰੇਕ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼। ਅਤੇ ਇਸ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਕਈ ਪੀਹੜੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਏ। ਹੁਣ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸੇਧਾਂ, ਸਿਖਿਆਵਾਂ, ਸੁਪਨਿਆਂ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੁਹਜ-ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਹੱਕ-ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਥਿੱੜਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗਏ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ-ਵਿਰਾਸਤ, ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਮਾਨਵੀ-ਬਿੰਬ, ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਸੇਵਾ-ਭਾਵਨਾ, ਸੱਚ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀ ਬਣਾ ਲਈ? ਕੀ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਅਜੇਹੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਰੋਲ-ਮਾਡਲ ਬਣ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ-ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇ ਸਕਣ? ਹਰ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਜੋਕੀ ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਜੇਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਸੁਭਾਵਕ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਲੋਕ ਇਸ ਸਰਬ-ਪੱਖੀ ਗਿਰਾਵਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਲੋਕ-ਚੇਤਨਾ ਜਗਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਰਥਿਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਏ ਇਸ ਰੋਲ-ਘਚੋਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣ ਵਾਲੀ ਗਰ-ਰੁਪੀ ਸੋਚ ਦੀ ਹਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਜਦ ਮਨੁੱਖ ਧਰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਏ ਤਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ–ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਨਿਘਾਰ ਆਉਣਾ ਲਾਜਮੀ ਏ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮ ਸਾਵੀਂ–ਪੱਧਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜੀਵਨ–ਜਾਚ ਏ। ਜਦ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਨਿੱਜੀ ਮੁਫਾਦ ਦਾ ਹੱਥ–ਠੋਕਾ ਬਣ ਜਾਣ, ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਵੈ–ਸਥਾਪਤ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੰਨ ਕੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਦਾਇਰਿਆਂ 'ਚ ਕੈਦ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਈ ਅੰਧ–ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦੇ ਅੰਧੇਰੇ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਆਪਣੇ ਹੋਂਦ ਲਈ ਸਿਸਕਣ ਲੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਧਰਮ, ਅਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਆਪਣੀ ਸਾਂ–ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਟੁੱਟੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਕਿੰਜ ਜੁੜਾਂਗੇ? ਬਾਬਰਕਿਆਂ ਦੇ ਸੰਗੀ ਬਣ ਕੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਕਿਵੇਂ ਪਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਏ? ਸਾਨੂੰ ਅਜੇਹੇ ਸ਼ਰਧਾਵਾਨ ਸਿੱਖ ਕਿਥੋਂ ਮਿਲਣਗੇ ਜੋ ਭਾਈ ਮੰਝ ਵਾਂਗ ਲੰਗਰ ਛੱਕਣ ਲਈ ਦੋ ਗੰਢਾਂ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲਿਆਉਣ? ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੱਗੇ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਕੋਰੜੇ ਖਾਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਰਗਾ ਹਾਕਮ ਹਣ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ।

ਵਿਰਾਸਤ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਏ ਜਿਸ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਨਾਜ਼ ਕਰਦੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਬਲਿਹਾਰੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਭਲਾ ਕਿਥੋਂ ਦਿਖਾਂਵਾਂਗੇ ਸਰਹਿੰਦ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਜਿਥੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਠੰਢਾ ਬੁਰਜ ਕਿਸਨੇ ਫਨਾਹ ਕੀਤਾ ਜਿਥੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਲਾਡਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜੀ ਕਿਥੋਂ ਲੱਭੀਏ ਜਿਸਦੀ ਓਟ ਵਿਚ ਗੁਰੁ ਜੀ ਨੇ ਮੁਠੀ ਭਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਮੁਗਲ ਸਲਤਨੱਤ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਚਣੇ ਚਬਾਏ ਸਨ, ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਖੂਹ ਤੇ ਟਿੰਡ, ੱਢਲੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸਨੇ ਗਾਇਬ ਹੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਹਾਣੇ ਬਣਾ ਕੇ ਗੁਰੁ ਜੀ ਸੁੱਤੇ ਸਨ, ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਵਿਰਾਸਤਾਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਏ। ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਏ ਕਿ ਸੰਗਮਰਮਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਉਸਾਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਰਮਰ ਹੇਠ ਦਫਨਾ ਦਿਤਾ ਏ। ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਨਾ ਭਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਾਜਾਦਿਆਂ ਦੀ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੰਧ, ਕੱਚੀ ਗੜੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ? ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਮੁੱਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਕਿਉਂ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ, ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਵੀ ਨਾ ਮਾਰਿਆ। ਵਾਸਤਾ ਈ ! ਜੇ ਕਝ ਵਿਰਾਸਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਝ ਤਾਂ ਦਿਖਾ ਸਕੀਏ।

Let us all join in the annual Sikh Martyrdom Day Parade to pay homage to the martyrs and freedom fighters of the Sikh Nation !

ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁੰਮ–ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਆਉ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰੋ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ, ਬਰੈਂਪਟਨ 585 Peter Robertson Blvd., Brampton, ON L6R 2H8 Tel: 905-799-2682

www.osgc.ca

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ, ਕਿਰਤ ਕਰੋ ਤੇ ਵੰਡ ਛਕੋ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ। ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਅਜੇਹੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ? ਬਿਗਾਨੀਆਂ ਬਹੂ-ਬੇਟੀਆਂ ਦੀ ਇਜਤ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਬਹੁ-ਬੇਟੀਆਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਦਾ ਚੀਰ–ਹਰਨ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਨੇ? ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ! ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅੱਕਤੀਤੱਵ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਨੇ ਜੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ–ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਚੰਗੇਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੋਵੇ। ਜਦ ਕੋਈ ਕੌਮ ਬਾਹਰਲੀ ਦਿੱਖ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕਾਲਖੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਮੌਸ਼ੀ ੳਠਾੳਣੀ ਪੈਂਦੀ ਏ।

ਖਾਲਸਾ ਸਿਰਜਣ ਨਾਲ ਜਾਤਾਂ, ਗੋਤਾਂ, ਵਰਣਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਨਮੌਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਪਾਣੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਦ ਉਹ ਜੱਟਾਂ, ਲੁਬਾਣਿਆਂ, ਰਾਮਗੜੀਆਂ, ਰਮਦਾਸੀਆਂ, ਆਦਿ ਦੇ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਗੁਰੁਦਆਰੇ ਦੇਖਣਗੇ? ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਉਤਾਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਸਕ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਏ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਹੂਕ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਹਾਂ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੁ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਹਾਂ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ ਨਮੋਸ਼ੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਏ? ਕੀ ਅਜੇਹੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੁ ਜੀ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਫਿਰ ਸਿਰਜਣਾ ਪਵੇਗਾ?

ਸਿੱਖ ਹੋਂਦ ਦਾ ਮਸਲਾ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਮਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਸੁਨੇਹਾ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿਵਾਏ ਸੁਆਰਥੀ ਬਿਆਨਬਾਜੀ ਦੇ। ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਏ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਲੋੜ ਸਮਝਦੇ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਫਾਦ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਤਰੀਕਾ, ਸਮਾਜ–ਸੇਵੀ ਕਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ। ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ! ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਨਵੀ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰਕੇ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਹਰ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਬ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਦਾਗ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੇ ਉਂਗਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਧਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਕੀ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਜੇਹਾ ਬਿੰਬ ਹੈ? ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰੀ ਅਤੇ ਬੰਦਿਆਈ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਨੇ, ਸਿੱਖ–ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਬੇਪਛਾਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਰਿਆ ਏ।

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤਰਕਸੰਗਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ, ਹੋਸ਼ ਤੇ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਗਮ ਤੋਂ ਕੋਰੇ, ਬਦਲਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਅਵੇਸਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਅਕੀਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸੰਦਰਭ, ਸੁਪਨੇ ਤੇ ਕੀਰਤੀਮਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਹਾਂ। ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸਾਂ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਫਲ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਕਾਫ਼ਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਉਚਮਤਾ, ਵਿਲੱਖਣ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਵੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਸੁਨਿਹਰੀ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਜੱਗ-ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਾਹ-ਸੱਤ ਹੀਣ ਹਾਂ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਤਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਰਦਸ਼ ਵਿਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਨੇ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਰਨਸੁਰਜੀਤੀ ਹੁਣ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਹੋਸ਼ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਜੋਸ਼ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਵਿਚ ਵਸਾ ਕੇ ਸੰਤੁਲਤ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਰਕੇ 'ਤੇ ਉਕਰਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਧਰਮ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇਪੁਣੇ ਪਿੱਛੇ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਸੋਚ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਜਦ ਗੁਰੁ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਗੁਰੁ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੁ ਦਾ ਦਰਜੇ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸ਼ਬਦ–ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਲਈ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਅਧੋਗਤੀਆਂ, ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਉਣਤਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਚਾਰ ਅਤੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਜੇਹੀ ਰਸਾਤਲ ਵਿਚ ਧਕੇਲ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ। ਗੁਰੁ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਾਬਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਅਜੇਹੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੁ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਹਿ ਹੇਠ ਪਲਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਭੋਲੀ–ਭਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਗਰੀਬਾਂ, ਭੁੱਖਿਆਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦਾ ਢਿਡ ਭਰਨ ਲਈ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਲੰਗਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ। ਸੈਂਕੜੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਪਰੋਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਲੰਗਰ ਸਾਹਵੇਂ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਲੰਗਰ ਕਿਧਰੇ ਅਸੀਂ ਬੌਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿਤਾ? ਅਜੇਹੇ ਲੰਗਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸੁਨੇਹਾ ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?

ਜਦ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦਾ ਕਿਰਤੀ, ਕਿਰਤ ਤੋਂ, ਧਰਮੀ, ਧਰਮ ਤੋਂ, ਸਖਸ਼, ਸੋਚ ਤੇ ਸਿਹਤ ਤੋਂ, ਮਨੁੱਖ, ਮਾਨਵਤਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬੰਦਾ, ਬੰਦਿਆਈ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਕੌਮ ਦੇ ਮੁੱਖੜੇ 'ਤੇ ਇਕ ਤਰਾਸਦੀ ਚਿੱਪਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇਹੀ ਤਰਾਸਦੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾਮਈ ਵਰਤਾਰਾ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਇਦ ਬੇਸ਼ੁੱਧ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਿਸੇ ਅਜੇਹੇ ਹੀ ਮਾਨਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

****

🥨 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

Sikh Women As Role Models

It will be more appropriate if we can add up the photo of these Sikh women

Oftentimes, women's contributions are overlooked because, for the most part, it is men who write history.

In India, women of the Sikh faith have fought, ruled, taught and served for centuries. They have managed organizations, guided communities and led revolts. These accomplishments are admirable in their own right, and they are even more impressive when viewed in the context of the intense patriarchy and cultural misogyny against which these women were working.

We know about some women, but there are others whose stories have been lost to time. Here are 8 Brave Sikh women of history who have shaped our world and whose legacies inspire us today. Armed with the Sikh belief in social justice and gender equality, these women paved the way for a more just and compassionate world.

(Note: Many of the women have the last name Kaur. They are not necessarily related. Many women of the Sikh faith share the name Kaur as a way to indicate equality and sisterhood. The 10th Sikh Guru, or prophet, asked all Sikhs to adopt a collective name reserved for royal families to signify the inherent equality and nobility of every individual: Kaur for women and Singh for men. This challenged the Indian caste system, in which traditional family last names were used to signify one's social status, and undermined the patriarchal practices of taking the husband's name.)

1) The Bishop-Mayor: Bibi Bhag Bhari (late 1400s-early 1500s)

Bibi Bhag Bhari was one of the first to occupy a seat in the Sikh administrative system (Manji system) of Punjab, India. Under the order of Sikh Gurus, the Manji system was tasked with keeping the Sikh community across Punjab strong and cohesive. Bibi Bhag Bhari was appointed to the Manji of Kashmir and ultimately chosen for this role because Guru Amar Das felt she was fully conversant with the doctrines of the Sikh faith. Ultimately, she acted as a spiritual and political leader, as she was responsible for the economic, religious, and social affairs of the Sikhs of Kashmir.

2) The Soup Kitchen Master: Mata Khivi (1506–1582)

Central to Sikhism is the idea of social justice and equality, which is seen through the institution of langar, or providing everyone with free food. Langar was established more than 500 years ago, in part by a woman, Mata Khivi. She was the wife of Guru Angad Sahib, (second Sikh Guru) and helped establish a free kitchen that provided meals for everyone in their community. There is also reference to Mata Khivi in the Guru Granth Sahib (the holy scriptures of the Sikhs), wherein she is described as a good person, an affectionate mother and one who provides shelter and protection to others. Today, every gurdwara (Sikh place of worship) in the world continues the tradition of serving langar.

3) The Warrior Body Guard: Mai Bhago (late 1600s-mid 1700s)

Born in Punjab, India Mai Bhago, embodied a wide range or skills and traits. Not only did she learn the art of homemaking but she also learned the art of war from an early age. Her mother taught her how to cook, embroider and manage household affairs, while her father taught her hand-to-hand combat, martial arts, archery, gatka (Sikh swordsmanship) and horsemanship. Her skills and leadership came in handy when, in 1705, she led 40 soldiers who had just deserted the Sikh army back into battle against invading Mughals. She later on went onto to become the bodyguard for Guru Gobind Singh (the 10th

prophet of the Sikhs).

4) The Spiritual Mother: Sahib Kaur (1681–1747)

Mata Sahib Kaur joined the Court of Guru Gobind Singh to live a life devoted to social justice and community service. She would join him in serving langar, fighting battles and singing hymns. Due to her dedication to the Sikh path, in 1699, when Guru Gobind Singh ceremoniously created an order of initiated Sikhs (Khalsa), he asked her to play a central part in the ceremony. She famously added sugar to the Amrit (nectar of initiation) that he and the other committed Sikhs were to drink. To this day, she is considered "Mother of the Khalsa."

5) The Military Mastermind: Sada Kaur (1762–1832)

Sada Kaur was a military mastermind. Born into a ruling family of Punjab, India, she came to assume the leadership of the Kanhaiya Misl (a region of Punjab) and the loyalty of its 8,000 cavalry members. She was known as a poised and strategic leader, and she joined forces with her son-in-law, Ranjit Singh, in an effort to unite Punjab into one nation-state. To achieve this, she led armies into battle and negotiated at diplomatic tables. Punjab ultimately came together under their leadership—Ranjit Singh came to be Maharaja (King), and she served as the Regent of Punjab.

6) The Rebel Queen: Maharani Jind Kaur (1817–1863)

Maharani Jind Kaur was married to Maharaja Ranjit Singh. When her son, Duleep Singh came into power at age 5, she served as his regent and ruled Punjab on his behalf. She reconstituted the Supreme Council of the Khalsa and restored a balance between the army and the civil administration. After the Sikhs lost the Anglo-Sikh Wars, the British annexed Punjab, imprisoned and exiled Jind Kaur, and separated her from Duleep Singh, believing that she was still trying to revive the Sikh dynasty. She managed to escape prison by disguising herself as a servant. She then traversed 800 miles to reach sanctuary in Nepal, and eventually reached England where she was reunited with Duleep. Sadly, she never regained the Sikh kingdom.

7) The Freedom Fighter: Gulab Kaur (1890–1941)

Coming from a poor family, Gulab Kaur and her husband, Man Singh, sought a better future. So, from Punjab, India, they went to Manila, Philippines, with the ultimate aim of migrating to America. In Manila, Gulab Kaur heard lectures by the Ghadar Party, an organization founded by Punjabi Indians abroad with the aim to liberate India from British Rule. She was inspired to join the movement and, with a press pass in hand and disguised as a journalist, she distributed arms to Ghadar Party members. Gulab Kaur also encouraged others to join the Ghadar Party by distributing independence literature and delivering inspiring speeches to Indian passengers of ships. She was ultimately sentenced to two years in prison in Lahore (present-day Pakistan) for seditious acts.

These are few of Sikh women who influenced the Sikh History and have their own mark as role models in different fields of life.

****

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾਲੀ

ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕਿਤੇ ਵੀ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਸਰਮਾਏ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੋਹਣੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਉਸਾਰ ਲਏ ਹਨ। ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਉਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਨਹੀ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਤੋਂ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰੁਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਿਖਣ/ਪੜਨ/ਬੋਲਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਣ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਣ ਹਨ? ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ? ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਅਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਮਾਤੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾ ਕੇ, ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕਰਾਮਾਤ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਚਾਰ–ਦੀਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਰਤਾਰੀ ਅਸੂਲ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗੱਤ ਹਾਊਮੈਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੌਮ ਬਦਲੇ ਆਪਣਾ ਸਰਬੰਸ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੇ ਵਾਰਿਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਾ ਦੱਸ ਸਕਣ ਕੀ ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? ਪੱਗੜੀ ਕਾਰਨ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਮਝੀ ਜਾਣ? ਦਰਅਸਲ ਅਸੀਂ ਲੁਕਾਈ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੌਮ ਦਾ ਅਕਸ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਉੱਪਰ ਘੱਟ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਚਾਰ ਦਿਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਡਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੀ। ਅੱਜ ਮੇਰੀ ਕਲਮਾ ਵਾਲੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਜੋਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਕੱਣ। ਜਿਹੜੇ ਵੀਰ ਅੰਗਰੇਜੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣ। ਉਹ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ, ਨਿਯੂਯਾਰਕ ਟਾਈਮਸ, ਬਰੈਂਪਟਨ ਗਾਰਡੀਅਨ ਵਰਗੇ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਜੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਲਾਸਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਬਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ। ਅੱਜ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਾਉਣ ਦਾ ਯੁਗ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਸੇਵਾ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਆਸਮੇਦ ਜਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਂ ਬਾਣੀਆ ਦੇ ਨਿਤਨੇਮ ਵਾਂਗ ਕਲਮੀਨੇਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਫਿਲਮ ਅੰਗਰੇਜੀ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਅਗਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਉੱਤੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਬੰਸ ਦਾਨੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਕੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਉਚਿੱਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੀ ਵੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸੀਚਨ ਧਰਮ ਇਸ ਦੀ ਮਸਾਲਾਂ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਦਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ 9 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 42 ਸਾਲ ਦੀ ਉੱਮਰ ਤੱਕ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਜਰ ਗਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਵਰਗੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਸ਼ੀ ਭੇਜਿਆ। 52 ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਥਾਂ ਥਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭੇਜੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਸਿਪਾਹੀ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਨ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜੁਲਮ ਦੀ ਹਨੇਰੀ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਚੁਕਣੀ ਪਈ।

ਔਰੰਗਜੇਬ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਲਈ ਨਫਰਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਮੰਦਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 1668 ਈ. ਵਿੱਚ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਜਜੀਆ ਟੈਕਸ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ, ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ, ਮੂਰਤੀਕਲਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੁਧ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ 1975 ਈ. ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਬਾਬ ਸਰਹੰਦ ਰਾਹੀਂ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਲਗੀ ਨਾ ਲਾਉਣ, ਘੋੜੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਨਾ ਕਹਾਉਣ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਨਾ ਲਾਉਣ ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਜੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਰੂਰ ਡਟਣਗੇ।

"ਫਨਾ– ਆਮਾਤਗੀ ਮੇਂ ਹੈ ਵਫਾ ਰਾਜਿ ਬਕਾ ਪਿਨਹਾਂ, ਜਿਸੇ ਮਰਨਾ ਨਹੀਂ ਆਤਾ, ਵੋ ਜਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਤਾ। (ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਵਫਾ)"

" ਨਾ ਹਿੰਮਤ ਹੋ ਤੋ ਸਰ ਭੀ ਦੋਸ਼ ਪੈ ਇੱਕ ਬਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰ ਦੇ ਦੇ ਸਰੇ ਮੈਦਾਂ, ਵਹੀ ਸਰਦਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ"

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੋਂ ਸਤਾਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜਬੂਤ ਸੰਗਠਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤਾ। ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜੁਲਾਹੇ, ਨਾਈ, ਧੋਬੀ, ਮੋਚੀ, ਤਰਖਾਣ, ਛੀਂਬੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਸਵੈ– ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼, ਨਿਡਰ, ਸੂਰਬੀਰ ਅਤੇ ਅਣਖ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਚਿਣਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ 1699 ਈ. ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਾ ਕੇ ਜਾਤ–ਪਾਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਬਾਹਰੋਂ ਪਰ ਅਸਲ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰੋ ਖਾਲਸ ਹੋਣਾ ਅਤੀ ਜਰੂਰੂ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਦਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੂਝਵਾਨ, ਵਿਦਵਾਨ, ਬਹਾਦਰ, ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਛਕਣ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਬਾਣਾ ਪਹਿਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਜੂਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆ ਨੂੰ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਸਾਹਿਬ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਧਮਕਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਪੜਨ ਪਿਛੋ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੜਦਾਦਾ, ਦਾਦਾ, ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਕਰਾਨੇ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਿਆ। "ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰ ਚੰਗਾ।"

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸਭ ਨਾਲੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਦਾ ਨਿਮੰਤਰਣ ਠੁਕਰਾ ਕੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਨੂੰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਸੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਿਰਜਣਾ ਵੇਲੇ ਕਾਂਗੜ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਠੁਕਰਾ ਕੇ ਭਾਈ ਦੇਸੇ ਦੀ ਕੱਚੀ ਕੁਲੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆ ਨੂੰ ਜਿੱਤਿਆ ਹੈ। "ਨਾਨਕ ਕੁਝ ਕਹੀਏ ਕੁਝ ਸੁਣੀਏ" ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਫਤਿਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ (ਜਫ਼ਰਨਾਮਾ) ਔਰੰਗਜੇਬ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੱਖਣ ਵਲ ਗਏ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਪੁਰਬ ਮਨਾਉਣੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ਼ (ਸਿੱਖ) ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਠੀਕ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਧਰਮ ਕਾਰਜ ਅੰਗਰੇਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਬਖਸ਼ੇ।

******

Sikh Way Of Life

- 1. To have unshakable belief in the Guru and God.
- 2. To have a concrete one's way of life according to the teachings of the Ten Gurus and Shri Guru Granth Sahib Ji.
- 3. To accept the natural will of God by not cutting the hair from any part of the body.
- 4. To earn an honest living by involving physical as well as mental exertion.
- 5. To set aside one tenth (1/10th) of one's income for the help of the needy, poor and helpless persons for promoting Sikhism.
- 6. To recite the Gurbani from Shri Guru Granth Sahib Ji and sing hymns (Gurbani kirtan) for one tenth (21/2hrs) of one's daily life.
- 7. To overcome lust, anger, greed, attachment and ego through meditation on God's Name as written by the Gurus and Bhagats in Shri Guru Granth Sahib Ji.
- 8. To abstain from jealousy, bigamy and intoxicants of all kinds.
- 9. To seek Amrit (Baptism) from the Panj Pyare.
- 10. To always show kindness, humility, responsibility, confidence and self-respect.
- 11. To do one's best service to the community where one lives.
- 12. No doubt, the Sikhs are peace-loving people who stand firm for truth and justice. But they cannot bear injustice in any way and in any form, because it is against their very Khalsa spirit. They are saint-soldiers and they always remember what their tenth spiritual master Shri Guru Gobind Singh Ji said. It is right to useforce as a last resort when all other peaceful means fail".
- 13. Khalsa is a self disciplined person and exercises maximum control on the human instincts (passions) like: Kaam (Sexual indulgence) Karodh (Anger) Lobh(Greed) Moh(Materialistic attachment) Hankar(Ego)

VISITING A GURDWARA SAHIB

Using the Gurdwara sahib as the center of activity, the Gurus built flourishing cities around them. The Gurdwaras have been a focal point of Sikh communities since the time of Shri Guru Nanak Dev Ji and continues to be so even today. They are found throughout the world, wherever Sikh community lives. A coloured flag with an emblem of a double-edged sword, two other swords, and a sharp iron ring, always indicates the site of a Gurdwara. Every Gurdwara provides Guru Ka Langar, a free communal meal eaten together by everyone visiting a Gurdwara, it was started by Shri Guru Nanak Dev Ji and

institutionalized by Shri Guru Amar Das Ji. Guru ka langar exemplifies an important Sikh teaching: All human beings are equal regardless of their socio-economic status, race or religion. It was mandatory for all to partake in langar before having an audience with the Guru, so that kings and untouchable alike would sit together and eat the same meal.

<u>Appearance</u>

Gurdwaras range from majestic buildings to small rooms in someone's home. Any place that has Shri Guru Granth Sahib Ji

and a Sadh Sangat present may be considered a Gurudwara. Gurdwaras are a very dear part of a Sikh's life because they provide Sikhs with an opportunity to sit with other Sikh followers and promote spiritual growth.

Personnel

Usually, a Gurdwara has one or more caretakers who are proficient in reciting the Sikh scriptures. The caretaker is called a Granthi and is usually addressed as Bhai Sahib Ji, honourable brother.

Gurdwara Protocol

- Wear modest attire i. e. preferably a Punjabi traditional dress.
- Remove Shoes when entering the congregation hall. This is asign of respect to the Sovereignty of Shri Guru Granth Sahib Ji. All Gurdwaras have shoe racks.
- Cover Head: At all times as asign of respect to Shri Guru Granth Sahib Ji.
- Bow in front of Shri Guru Granth Sahib Ji upon joining the congregation and sit quietly and offer money and sometimes, other materialas a humble contribution towards the operation of the Gurdwara
- Sit on the floor in the congregation.
- Standup during Ardas (A humble prayer to God).
- Sit on the floor when taking Guru-ka-langar and keep head covered. You can extend helping hand in doing service.
- No alcohol, tobacco, smoking or intoxicants in the Gurdwara premises.
- The Gurdwara is the best place for Simran-Meditation. Simran is actually remembering God through repeating the holy name of Akal-Purakh Satnaam Wahe Guru, Satnaam-WaheGuru; Satnaam-Wahe Guru. This practice helps one to get closer to God and feel His presence all around. This feeling consoles One's mind and it brings peace of mind to the tension ridden people.

ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਢੇਰ – ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ੂਗਰ (ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼) ਦੀ ਭਰਮਾਰ

(ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)

ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਘੱਟ–ਗਿਣਤੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਟਾਈਪ 2 ਦੀ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹਨ । ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਦੇ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ–ਵੱਸ ਯਾਨਿ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ– ਸ਼ੈਲੀ ਸਦਕਾ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਪਿਛੋਕੜ ਸਦਕਾ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਯਾਨਿ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਯਾਨਿ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿਚ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਸਬੰਧੀ ਅਨੇਕਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵੀ ਛੱਪ ਚੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਬੀਮਾਰੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਾਰੁਦ ਦਾ ਢੇਰ ਹੈ ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੀਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਤੌਰ ਉਪਰ ਧਿਆਨ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ '' ਆ ਬੈਲ ਮਝੇ ਮਾਰ '' ਮਹਾਵਰੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਅਤੇ ਸਰਮਾਏ ਨੂੰ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਸੀਬਤਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਧਕੇਲਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗੇ । ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਮੇਂ–ਦਰ–ਸਮੇਂ ਕਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਾਂ ਖਬਰਾਂ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਮਲਕ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਗਲੈਂਡ/ਅਮਰੀਕਾ/ਸਾੳਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖਿੱਤੇ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਿੳਂਕਿ ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ੳਪਰ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿੱਖਣ ਦਾ ਕਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਕਝ ਮਹੀਨੇੋਆਂ ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਟੌਪ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਫਾਂੳਡੇਸ਼ਨ ਨਾਮ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਂ ਵਲੋਂ ਗਰਦਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਵਰਤਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਆਂ ਨੰ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਚਾਰਣ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ੳਪਰ ਇਸ ਸੰਸਥਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਡਾ: ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਬੌਜਾਜ ਜੋ ਕਿ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਡਾਕਟਰ ਹਨ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ, ਡਿਕਸੀ ਗਰਦਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੁਕਤਾ ਫੈਲਾਂਉਦੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਸ ਮੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਜਨੀਤਕ/ਇਤਿੰਹਾਸਕ/ਸਥਾਨਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਪਾਦਕੀਆਂ/ਲੇਖ ਲਿੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅੰਦ ਅਜਿਹੇ ਮੱਦੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰਣ ਲਈ ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ੳਸਤਾਦ, ਸੂ: ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਮਾਸੜ ਜੀ ਲੱਗਦੇ ਸਨ), ਦੇ ਕਹੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉਪਰ ਐਂਗਲੋ–ਸਿੱਖ ਵਾਰ ਉਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬਤ ਪਕੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿੱਖੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਘਰ ਕਰ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਹੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਬੰਧੀ ਇਸ ਮੁਢਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਸੋਖਿਆਂ ਹੀ ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਾਂ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਡਾ: ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਡੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਸੱਤੇ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੰ ਜਗਾੳਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕੀਏ।

• ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਾਈਆਬੀਟੀਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ 2015 ਸਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ 415 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ 318 ਮਿਲੀਅਨ ਹੋਰ ਲੋਕ ਹਾਈ ਰਿਸਕ ਕੈਟੋਗੇਰੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਸੋਖਿਆਂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

• ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2015 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ 11 ਵਿਚੋਂ 1 ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 60% ਲੋਕ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ 69 ਮਿਲੀਅਨ ਬਾਲਗ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ 20% ਆਬਾਦੀ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

• ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2015 ਅੰਦਰ ਇਕੱਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਸਦਕਾ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਆਏ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਇਲਾਜ਼ ਉਪਰ 17 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

• ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਗਰ ਦੀ ਟਾਈਪ 2 ਲੈਵਲ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਯੁਰਪੀਅਨ ਮੁਲ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 3–5 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ।

• ਪੀਲ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਜਿਥੇ ਕਿ ਸਾਊਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ ਨੂੰ ਉਨਟਾਰੀਓ ਸੂੰਬੇ ਦੀ '' ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਰਾਜਧਾਨੀ '' ਵਜੋਂ ਵੀ ਗਿਣੇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

• ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੁੱਗਣੀ ਹੈ।

• ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ 20–30 ਸਾਲ ਦੀ ਭਰ–ਜੱਵਾਨੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਦੀ ਲੈਵਲ 2 ਬੀਮਾਰੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਮਾਹਿਰ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤੁਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

• ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੱਸੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

• ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਚੀਫ ਸਾਇੰਸ ਆਫੀਸਰ, ਡਾ: ਜੈਨ ਹਕੱਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨਡਾ ਦੇ ਵਿਚ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ 30% ਸਟਰੋਕ, 40% ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ, 50% ਕਿਡਨੀ ਦੇ ਫੇਲ ਹੋਣ ਅਤੇ 70% ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੀਆਂ ਦੁਸਰੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ।

• ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਆਸ਼ਾ ਫੋਵੈਲ ਦੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਈਆਬੀਟੀਜ਼ 2 ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕ ਦੁਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 10 ਸਾਲ ਘੱਟ ਜ਼ਿੰਉਦੇ ਹਨ।

• ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਵਾਂ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਮਸਰੂਫ ਰਹਿਣ ਸਦਕਾ ਆਪਣੇ ਭੋਜਣ ਪ੍ਰਤੀ ਲੌੜੀਂਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਤਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ/ਮਠਿਆਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਸਰੂਫੀਅਤ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਧਿਆਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੇ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਗਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

• ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ[ੱ]ਣੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਤਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਠਿਆਈ ਆਦਿ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਾ ਵੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸੂਗਰ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਭੋਜਣ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮੋਟਾਪਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਡਾ: ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਸੁੱਤੇ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵੰਡਾਈਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਢੇਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵਾਂਗੇ ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 21 ਮਈ 2016 ਨੂੰ ਡਾ: ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਟੌਪ ਡਾਇਆਬੀਟੀਜ਼ ਫਾਂਊਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਚੇਤਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਜਗਤ–ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੌੜਾਕ, ਸ੍ਰ: ਫੋਜਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

****

🕸 🏶 🏶 🏶 🕸 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

SEVA (Selfless Service)

In sikhism all Sikhs are encouraged by their Guru (Guru Granth Sahib) to perform Seva or Selfless Service. This is not only good for community relations but also is good for the moral uplifting of the person. You will find Sikhs engaged in free service in Gurdwaras washing dishes, cleaning the floors, serving food, etc.

Sikhs are also encouraged to help the community by performing unpaid work in hospitals, 'old peoples' homes, community centers, etc. Volunteers engaged in Seva are referred to as Sevadars and for many people this activity forms an essential part of their life, providing spiritual fulfilment and practical benefits. Sikhism is founded on principles of Sarbat da bhalla working towards the "common good of all". For Sikhs, this means reaching out to serve and uplift all of humanity as an expression or devotion to the Creator. Many other Sikh institutes, such as Guru-ka-Langar, Kirtan, Paath, etc., depend on the performance of Seva by many in the congregation. So the principles of Seva underpin many Sikh values - such is the importance given to Seva in Sikhism. This point is highlighted by the Guru in many places in the Guru Granth Sahib. The text explains the spiritual benefits of doing seva and the ways in which one should perform it, focusing on the state of the mind when performing seva

1. The importance of selfless seva is highlighted by the Guru in this verse:

ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਹੋਤ ਪਰਾਪਤਿ ਸੁਆਮੀ ॥ One who performs selfless service, without thought of reward, shall attain his Lord and Master." The Guru states that one who perform selfless service without desire for reward will certainly attain liberation. The need to be "desire-less" ("nehkaami") is critical in making this action fruitful. When one does Seva, one should just do it without any thought for a return - think of it as a duty to the society.

2. Guru tells the followers that peace can be obtained through Sewa:

ਸੁਖੁ ਹੋਵੈ ਸੇਵ ਕਮਾਣੀਆਂ∥ You shall find peace, doing seva" (SGGS p 25)

Doing seva bring its own tranquility and serenity which you cannot find in doing anything else. For a Sikh, simran and seva are the spiritual right and left hand. As a Sikh, you must do both to keep a balance. These are like the two wings of a bird - the bird must use both otherwise it will not be able to fly.

3. A Sikh has to make a concerted effort to seek opportunities to perform Seva. One has to focus ones mind on this duty and ones human function so that the opportunity of this life are not wasted. When you perform Seva, the mind should recite Gurbani: ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਸਬਦਿ ਚਿਤ ਲਾਏ enter your awareness on seva and focus your consciousness on the Word of the Shabad." (SGGS p 110)

4. Three things are necessary to obtain salvation and liberty and they are: To perform Seva, to follow Gurbani and to do Simran: ਕਰਿ ਸੇਵਾ ਭਜੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਰਮਤਿ

Do seva, follow the Guru's Teachings, and vibrate on the Lord's Name, Har, Har." (SGGS p 176)

5. The Guru confirms that doing pure seva for the Almighty is tough and one needs to "surrender" their head and abandon selfishness. So make sure that you have humility in your mind and "nimrata" (without "ego" or "pride") before you undertake seva. The Guru's instructions are: ਸਤਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਗਾਖਣੀ ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਆਪੂ ਗਵਾਇ ॥ ਸਬਦਿ ਮਿਲਹਿ ਤਾ ਹਰਿ ਮਿਲੇ ਸੇਵਾ ਪਵੈ ਸਭ ਥਾਇ ॥

"It is very difficult to serve the True Guru. Surrender your head; give up your selfishness. Realizing the Shabad, one meets with the Lord, and all one's service is accepted".

6. Finally, in the following verse the Guru informs the devotee that performing seva in the correct fashion will bring you "honour in the Lord's Court" thus: ਵਿਚਿ ਦੁਨੀਆ ਸੇਵ ਕਮਾਈਐ ॥ ਤਾ ਦਰਗਾਹ ਬੈਸਣੁ ਪਾਈਐ ॥

In the midst of this world, do seva, and you shall be given a place of honor in the Court of the Lord." (SGGS p 26)

Seva in Sikhism is imperative for spiritual life. It is the highest penance (GG, 423). It is a means to acquiring the highest merit. The Sikh often prays to God for a chance to render seva. Says Guru Arjan, Nanak V, "I beg to serve those who serve you (GG, 43)" and "I, your servant, beg for seva of your people, which is available through good fortune alone (GG, 802)." According to Guru Amar Das, "He who is turned towards the Guru finds repose and joy in seva" (GG, 125). Three varieties of seva are sanctioned in Sikh lore: by physical means - "taan", mental apparatus "maan" and one's material resources "dhan". The first of these is considered to be the highest of all and is imperatively prescribed for every Sikh. Sikh Gurus established the dignity of labour, a concept then almost unknown to Indian society. Not only did the Gurus sanctify it; they also institutionalized it, e.g. service in Guru ka Langar (the Guru's community kitchen) and serving the sangat (holy assembly). "I beg of you, O, Merciful One, make me the slave of your Slaves. Let me have the pleasure of fanning them, drawing water for them, grinding corn for them and of washing their feet," prays Guru Arjan (GG, 518).

Seva through the mental apparatus ("maan") lies in contributing ones talents—creative, communicative, managerial, etc.—to the welfare of the community and mankind in general. It also lies in sharing the pain of others. That is why the Sikh prayer (Ardas) said in unison ends with a supplication for the 'welfare of all Sarbaht dah Phahla. Seva of this kind is motivated not by the attitude of compassion alone, but primarily to discover practical avenues for serving God through man.

Seva through material means (dhan) or philanthropy (dan) ("donation") was particularly sought to be made non-personal. The offerings (kar bheta) made to the Gurus and the dasvandh (tithe) contributed by the Sikhs went straight into the common coffers of the community. Personal philanthropy can be debasing for the receiver and ego-entrenching for the giver, but self-effacing community service is ennobling. Seva must be so carried out as to dissolve the ego and lead to self-transcendence, which is the ability to acknowledge and respond to that which is other than oneself. Seva must serve to indicate the way in which such transcendence manifests in one's responsiveness to the needs of others in an impersonal way. The Sikh is particularly enjoined upon to render seva to the poor. "The poor man's mouth is the depository of the Guru", says the Rahitnama of Chaupa Singh. The poor and the needy are, thus, treated as legitimate recipients of dan (charity) and not the Brahman who had traditionally reserved for himself this privilege. Even in serving the poor, one serves not the individual concerned, but God Himself through him. True seva according to Sikh scriptures must be without desire (nishkam), guileless (nishkapat), in humility (nimarta), with purity of intention (hirda suddh), with sincerity (chit lae) and in utter selflessness (vichon ap gavae). Such seva for the Sikh is the doorway to dignity as well as to mukti (liberation). "If one earns merit here through seva, one will get a seat of honour in His Court hereafter" (GG, 26).

All the Gurus performed various kinds of voluntary service, both inside and outside Sikh institutions. The Sikhs then followed in their foot-steps; we have examples of the services of Bhai Manjh, Bhai Hindal and Bhai Kanhaiya, to name but a few. Even today, we find various kinds of service organizations run by the Sikhs in India, like orphanages, widows' homes, institutes for the destitute and the handicapped, like the Blind school. The important question to ask oneself is: "What service can I do?" The answer depends on one's own abilities and inclination. One may serve in any field in which one is interested. Any service, is a step on the path of Sikhism, provided it is done in sincerity and without thoughts of the self.

42

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

MOHAWK

BAJWA TAXI INC.

PERGO

41 Eddystone Ave. Toronto,ON M3H 1H5 Joginder S. Bajwa ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ Tel: 416-741-6904 cell: 416-836-3536 ਸਾਜਣਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ Fax: 416-745-5200 bajwataxi@rogers.com

243

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

PROGRAMME

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

9:00 a.m. to 12:30p.m.

ਦੀਵਾਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਦਨੀਆਂ ਭਰ ਤੋਂ ਆਏ ਰਾਗੀ , ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕਾਂ ਵਲੋ ਕਿਤਾ ਜਾਏਗਾ

Start of kirtan by ragis, dhadi jathas from around the world

at Better Living Centre, CNE grounds

12.00 noon - 12.30 pm

Anand Sahib . ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ Ardas . ਅਰਦਾਸ

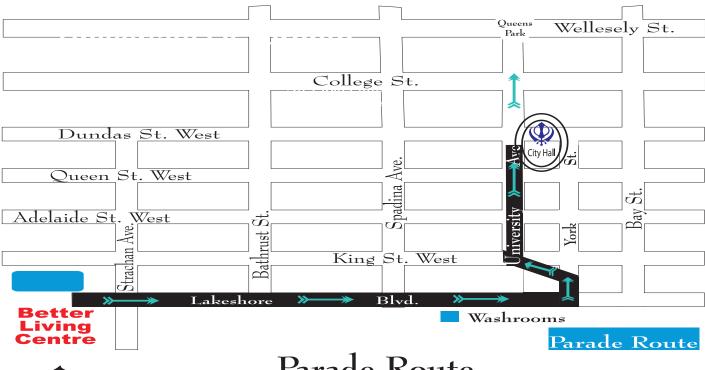
1.00 pm

Start of Nagar Kirtan . ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਰੰਭ

3:00 PM - 5:00 PM

Speakers at City Hall. ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ੇ

Closing . ਸਮਾਪਤੀ

Parade Route

From Better Living Centre to Lakeshore Blvd. to York St. then go north on University Ave. to City Hall

T.T.C. Info: (416) 393-4636

1) T.T.C route No 29 South from Wilson subway goes via Dufferin subway to CNE South to CNE Grounds 2)From Dufferin subway take route No 29 South to CNE grounds (transfer will be required). ਟੀ ਟੀ ਸੀ ਰੁਟ ਨੂੰ 29 ਸੋਊਥ (ਵਿਲਸਨ ਸਬਵੇ ਅਤੇ ਡਫਰਿਨ ਸਬਵੇ ਤੋਂ ਸੀ ਐਨ ਈ ਗਰਾਉਂਡ)

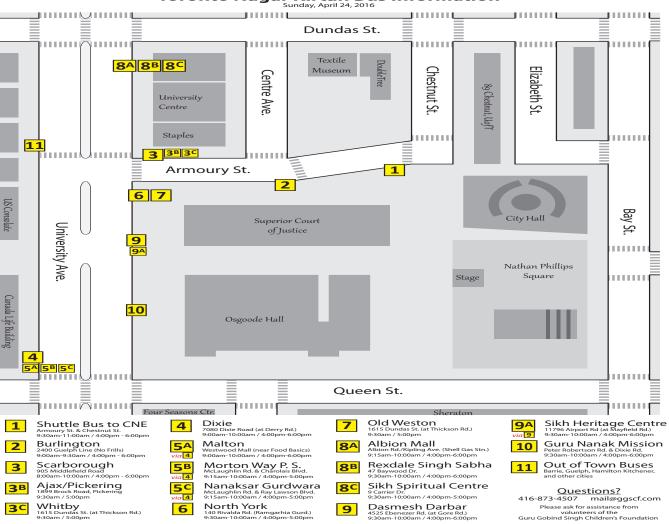
Parking:

We recommend that you park your vehicle at City Hall and take shuttle to CNE 1) Exhibition grounds: The east of the Better Living Centre. 2) City Hall underground parking 3) South East corner of Queen & Victoria St.

🗶 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

Toronto Nagar Kirtan Bus Information Sunday, April 24, 2016

BUS INFORMATION - CHANGES FROM LAST YEAR ਬਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ – ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਬਦੀਲੀ

Service and/or Route numbers for the following locations have changed this year:

Route		Service Changes
5 ^A formerly 5	Malton – Westwood Mall ਮਾਲਟਨ – ਵੈਸਟਵੁਡ ਮਾਲ	In the morning, sangat from these locations will take a shuttle bus to Dixie Gurdwara, where they will then board Route 4 buses taking them to the CNE. In the evening, they will take Route 4 buses back to Dixie Gurdwara, followed by a shuttle to their morning pickup location. ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਇਨ੍ਹਾ ਜਗਹ ਤੋਂ ਡਿਕਸੀ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਉੱਥੋਂ ਹੋਰ ਬਸਾਂ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਜਾਣਗੀਆਂ । ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਵਾਪਸ ਡਿਕਸੀ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਆਕੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾ ਜਗਹ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੈ ।
5 ^B formerly 10B	Morton Way Public School ਮੋਰਟਨ ਵੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ	
formerly 10C	McLaughlin Nanaksar Gurdwara ਮਕਲੌਗਲਿਨ ਨਾਨਕਸਰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ	
9 formerly 9 B	Gurdwara Dasmesh Darbar ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ	There are no service changes to this location. The route has been renumbered from 9B to 9.
9 ^A	Sikh Heritage Centre ਸਿਖ ਹੈਰਿਟੇਜ ਸੈਂਟਰ	In the morning, sangat from this location will take a shuttle bus to Gurdwara Dasmesh Darbar, where they will then board Route 9 buses taking them to the CNE. In the evening, they will take Route 9 buses back to Gurdwara Dasmesh Darbar, followed by a shuttle to Sikh Heritage Centre. ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਇਸ ਜਗਹ ਤੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉੱਥੋਂ ਹੋਰ ਬਸਾਂ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ
		ਵਾਪਸ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਆਕੇ ਸ਼ਟਲ ਬੱਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਖ ਹੈਰਿਟੇਜ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੈ ।

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

CARPET-LAMINATE-DWOOD-AREA RUGS **Call Today for a free Estimate**

1332 Khalsa Dr., Unit 21, Mississauga, ON L5S 0A2 Tel: 905-696-7877 416-937-2856 best_bargain@hotmail.com

entur

President Realty Inc. Brokerage

Gurpreet Singh

Gurcharan (Garry) Bhaura Broker of Record

R

27 Armthorpe Road Brampton, ON L6T 5M4 416.543.2005

Sukhwinder(sukh) Bhaura

Broker

Cell 905.488.2100 ext. 222 Bus Fax 905.488.2101 Toll Free 1.877.488.2122 www.sukhwinderbhaura.com sukh.bhaura@century21.ca

27 Armthorpe Road Brampton, ON L6T 5M4

416.616.5573 Cell 905.488.2100 ext. 223 Bus 905.488.2101 Fax Toll Free 1.877.488.2122 garry.bhaura@century21.ca www.bhaura.com

Independently Owned and Operated, ® Trademarks of AIR MILES International Trading B.V. Used under license by LoyaltyOne. Inc. and Century 21 Canada Limited PartnerShip

ਖਾਲਸਾ ਸੋ ਜੋ ਕਰੇ ਨਿਤ ਜੰਗ

ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ

ਜੰਗ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਲੜਨਾ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮਾਨਵੀ ਜੀਵਨ ਹਰ ਪੜਾ, ਹਰ ਪਲ, ਹਰ ਜੱਗ੍ਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਜੰਗ ਜਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ "ਕੈਟੇਗਰਾਈਜ" ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੱਧ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਵੇਖ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਅੰਧਰੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਜੰਗ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪੜਾ ਵਿਚ ਬੈਹਰੂਨੀ ਜੰਗ। ਬੈਹਰੂਨੀ ਜੰਗਾਂ ਰਾਂਹੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉੱਸਰ ਰਹੀ ਸਵਿੱਅਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਜੱਗ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪੜਾ ਵਿਚ ਬੈਹਰੂਨੀ ਜੰਗ। ਬੈਹਰੂਨੀ ਜੰਗਾਂ ਰਾਂਹੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉੱਸਰ ਰਹੀ ਸਵਿੱਅਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜੰਗ ਜਾਂ ਜੱਦੋ–ਜਹਿਦ ਰਾਹੀਂ ਬੰਦਾ ਸਭਿਅ ਜਾਂ ਅਸਭਿਅ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੜਦੇਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਅੰਦਰ ਜੰਗ ਕਰਨਾ, ਜੂਝਾਰੂ ਹੋਣਾਂ ਇਕ ਲਾਜਮੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਵੱਜੋ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਹੁੰਦਾਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉੱਠਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਜੰਗ ਕਿਥੇ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕੇ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਤੇ ਲੜਨਾਂ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਸ ਜੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਹਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਜੰਗ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਿਤਣ ਜਾਂ ਸਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜੰਗ ਨਾਂ ਲੜਨੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਿੱਤਣੀ।

ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਮੈਦਾਨ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਨਹੀ, ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਨਫਸ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਾਂ ਹੋਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਜੰਗ ਅੰਦਰ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਪਛਾੜਨਾਂ ਨਹੀ; ਬਲਕਿ ਜਿਤਣਾ, ਸਮਝਣਾ, ਤੇ ਸਹੀ ਪਾਸੇ ਮੋੜਨਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਲੜਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੂਰਮੇ ਬਣਨਾ ਹੈ ਇਹ ਸੂਰਮੇ ਬਣਨ ਗੋਚਰੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਯਥਾ ਵਾਕ ਹੈ "ਜੋ ਜਨ ਲੂਝਹਿ ਮਨੈ ਸਿਉ ਸੇ ਸੂਰੇ ਪਰਧਾਨਾ" ਇਸ ਜੰਗ ਦਾ ਵੇਗ ਹਰ ਚੜਦੀ ਸਵੇਰ ਤੇਜ ਅਤੇ ਤਿਖਾ ਹੁੰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਉਮਰ ਦਾ ਵਧਣਾ, ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਉਸਰਨਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਸੀ, ਆਰਥਿਕ ਹਸਤੀ ਜਾਂ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਗ ਜਾਣਾ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਅਤੇ ਨਾ ਜਿਤਣ ਯੋਗ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਜੰਗ ਨੂੰ ਜਿਤਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਨਾਲ। ਜਦੋਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸੇ ਵਕਤ ਹੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਚੰਗੇਰੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਹੇ ਪਾਇਆ ਜਾਏ। ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਸੁਣਨ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਪਖੋਂ ਢਿੱਲ ਮੱਠ, ਚੜਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਦਰੁਸੱਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਕੀ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਗਲਤ ਸੋਚ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਵੇਂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਮੈਦਾਨ ਸਰ ਕਰਨੇ ਛੱਡਕੇ, ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ, ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੱਮ ਦੇ ਜੇਤੂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਬਲਕਿ ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਜੋ ਕਿ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ) ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਲੱਖ ਟਕੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਬਚਪਨ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਆਏ ਹਨ ਭਾਵ ਉਮਰ ਦਰਾਜ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸੱਮੁਚੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤ-ਸੇਧ ਪ੍ਰੇਰਣਾ, ਸੂਹਜ ਅਤੇ ਬਖਸ਼ਿਸ ਵਰਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਸੇ ਲਾਇਆ ਜਾਏ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵੇਹੜਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥਕ ਬਾਗ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਵਿੱਚ ਖਿਲ ਰਹੇ ਨਵੇਂ ਕਮਸਿਨ ਤੇ ਮਾਸੂਮ ਬਚਪਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਲਾਜਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਚਪਨ ਉਸਾਰੀ ਅੰਦਰ ਪਨਪ ਰਹੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਹਰਕਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਅਤੇ ਮਾਨਵ ਪੱਖੀ ਰੁਚੀਆਂ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੱਚਾ ਵਸਤਾਂ, ਰਸਤਾਂ, ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਭੁੱਖ ਰਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ, 'ਜਿਵੇਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਕਾਂਇਆਂ, ਕਲਪਨਾ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾ ਦੀ ਆਪਾਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਮਨ, ਪਿਆਰ ਸੰਭਾਲ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਮਾਪੇ, ਭੈਣ, ਭਰਾ ਆਦਿ' ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਾ ਕਰੇ। ਜੋ ਉਪਰਲੀਆਂ ਦੋ ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਭਾਲਣ ਗੋਚਰੇ ਅਤੇ ਤਿਆਗਣ ਗੋਚਰੇ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਪੁੱਠ ਚੜਾਉਂਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਕਿਸੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਜੰਗ ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਨਾ ਜਿਤਣਯੋਗ ਜਾਪਦੀ ਹੋਈ ਅਖੀਰ ਸਾਨੂੰ ਵਡਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਕੂਨ ਲੁਟਾਅ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਮਿਤ "ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ" ਹਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਬ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਬਹਤੀ ਵਾਰ ਇਸ ਜੰਗ ਤੋਂ ਭਾਂਜਵਾਦੀ ਹੋਕੇ ਭਜਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਸਾਡੇ ਪੁਰਖੇ, ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਨ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਇਹ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਬਲਕਿ ਜਿੱਤਕੇ ਵਿਖਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿਸਿੱਥੀ ਹੋਣਾ, ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਇਹ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗ ਤੋਂ ਕਦੇ ਭੱਜੇ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦਸਾਂ ਜਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਪਨ ਦੀ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਤੱਕ ਬਾਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਜਾਣਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸਾਡੀਆਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਜਿੰਦਾ ਵਡੇਰੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਸੱਭ ਬਾਲ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨ ਦੇ ਹੀ ਨਤੀਜੇ ਸਨ। ਖੈਰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਮਾਣ ਇਸੇ ਲਈ ਪਾਲਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਖਸ਼ਿਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਸੀ। ਬੱਸ ਗੱਲ ਇਤਨੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਭਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬਣਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਨ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਪਾਈਏ। ਵਿਗੜਦੇ ਸਮਾਜ, ਖਾਣ-ਪਾਣ-ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਤਵਾਜਨ ਦੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਅਤੇ ਨਵ ਉਪਕਰਣਵਾਦ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕਵਾਦ ਵਿੱਚ ਗਵਾਚਦੇ ਹੋਏ ਬੱਚਪਣ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਪਾਣ ਲਈ ਮਾਪੇ ਜੋ ਕੁਝ 'ਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕਦੇ ਹਨ:-

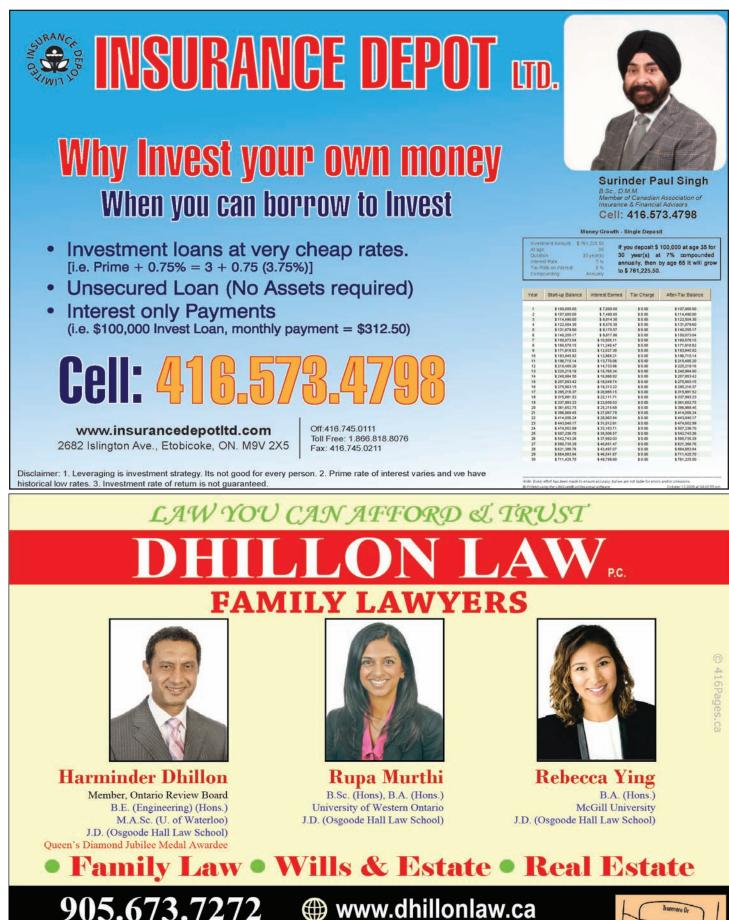
9. [–] ਸਮਾਂ:– ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਖੁਰਾਕ ਜਿਤਨਾ ਹੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਸਿਖਿੱਅਤ ਕਰਨ ਗੋਚਰੇ ਗਲੱਬਾਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਸੋਚ ਤੱਕ ਲਜਾਣ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ।

੨. ਖੁਦ ਮਿਸਾਲ ਬਣਨਾ:– ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਬਣੋ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੋਈ ਚੰਗੇਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਛਡਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਿਸਾਲੀ ਕਿਰਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

੩. ਪਰਿਵਾਰੈਂਕ ਨਿਯਮ:– ਨਿਯਮਬੱਦ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮਾਹੌਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ; ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜਰੀ ਯਾਂ ਗੈਰ–ਹਾਜਰੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਅਸੂੱਲਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਸੰਪੂਰਣ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਪਾਲੇ। ਵੈਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ ਗੋਚਰੇ ਹਨ – ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ, ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣਾ, ਸਾਂਝ ਪਾਉਣੀ ਅਤੇ ਅਣਖ ਰਖਣਾ।

੪. ਰਿਸਪੋਂਸ ਨੂੰ ਸਮਝੋ:– ਸਾਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਰਿਸਪੋਂਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੱਚੇ ਚੰਗੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਢਲ ਰਹੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਾ ਕਰੋ। ਹਰ ਇਕ ਵਿਹਾਰਿਕ ਖੁਬੀ, ਜੋ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਨਾਨ, ਨੂੰ ਸਰਾਹੋ।

ਪ. ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਕੇ ਕੁਟਣਾ:– ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਨਰਾਜਗੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਹੱਖ ਚੁੱਕਣਾ, ਪੂਰਣ ਰੂਪ 'ਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਓ ਹੋਣਾ ਇਕ ਸੁਭਾਵਿਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੱਝ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਖਿੱਝਕੇ ਕੁਟਮਾਰ ਕਰਨੀ ਬਿਲਕੁੱਲ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ,

Milton: 289.862.1002 Hamilton: 905.218.6668 7895 Tranmere Drive, Suite # 220, Mississauga, Ont. L5S 1V9 ਇਸਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

੬. ਆਦਤਾਂ:– ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਹੋਕੇ ਦੇਖੋ। ਆਦਤ ਚੜਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਕੀ ਅਤੇ ਨਾ ਸੁਧਰਣ ਯੋਗ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕਪੜੇ ਪਾਉਂਦਾ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖਦਾ, ਖਾਣ–ਪਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਧਾਕੇ ਦੇਖੋ; ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜਾ ਲਗਾ ਸਕੋ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਪਰੇਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

. ਪਾਬੰਦੀਆਂ:- ਅਕਸਰ ਅਸੀਂ (ਮਾਪੇ ਜਾਂ ਵੱਡੇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਾਂ ਦਾ ਦੁਹਰਾਓ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਦੋਹਰਾਓ ਜਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਜਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਕਰ ਸਕਣ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਉਪਰ ਨਿਰੋਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹੀ ਨਾ ਅਹਿਦ ਕਰੋ, ਬਲਕਿ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਦਸੋ।

੮. ਧਰਮ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨੀ ਜਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ∶− ਆਤਮ ਬੱਲ ਜਾਂ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਜੀਵਨ ਜਿਓਣ ਲਈ ਸਾਹਾਂ ਨਮਿੰਦ ਹੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰੱਬ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਉਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰੱਬੀ ਆਸ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਮਲ ਭਉ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਭਾਉ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਚੰਗੇ ਬਣਨ ਦੀ ਜਾੱਚ ਸਿੱਖਾ ਦੇਵੇਗਾ।

੯. ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਉਸਾਰਨਾ:- ਜਿਥੇ ਕਿ ਕਿਰਤ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਬਟੂਆ ਕਮਾਕੇ ਘਰ ਲਿਆਉਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਤਨਾ ਹੀ ਲਾਜਮੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ volunteer work ਦਾ letter ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਗੋਜੋਰੀ (ਧੱਕੇ ਨਾਲ) ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ volunteer work ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਚੀਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਪੈਣ ਤੇ ਇਹ letter ਮਿਲੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ, ਆਪਣੇ ਨਿਜਵਾਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ।

90. ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੇ ਮਾਣ ਕਰ ਸਕਨਾ ਸਿਖਾਣਾ: – ਬੱਚੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਗੁੱਮ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਵਿਚੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਏ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ। ਇਸੇ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਪੜਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਕੁਝ 'ਕ ਨੁਕਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਖੀਰ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਅੱਜ ਆਪਜੀ ਜਿਸ ਮੁਲਕ, ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਅੰਦਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੰਗ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਨੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਲੜਨੀ, ਬਲਕਿ ਜਿਤਣੀ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਸ:

*****

ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ

ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੁਖਾਂਤ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ

(ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੱਲ)

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਮਦ 1897 ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਫੋਜੀਆਂ ਦਾ ਜੱਥਾ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੀ ਜੁਲਾਈ 1897 ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਹਾਂਗਕਾਂਗ/ਮਲਾਇਆ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਹੈਲੀਫੈਕਸ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇਆਂ ਉਪਰ ਜਾਣ ਲਈ ਹੈਲੀਫੈਕਸ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। 14 ਅਗਸਤ 1897 ਦੇ ਗਲੋਬ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਫੋਜੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਂਉਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਜੁਬਲੀ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਮਣਾਉਣ ਲਈ 30 ਅਗਸਤ ਤੋਂ 11 ਸੰਬਤਰ ਤੱਕ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਫੋਜੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 18 ਅਗਸਤ 1897 ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਵਿਖੇ ਮਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਬਾਪੂ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਿਊ ਜੌਹਨਸਨ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹ। ਊਹ ਵੀ ਇਹ ਦਰਸਾਂਉਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਣੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਜੁਬਲੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਫੋਜੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਪੈਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਬੋ–ਹਵਾ ਚੰਗੀ ਲਗੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਟਾਈਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।1904 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚੇ 45 ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜੱਥੇ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਇਥੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਅਤੇ 1906 ਵਿਚ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਪਹਿਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

DR. SUNDER SINGH.

ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤੰਗਦਿਲ ਨੀਤੀਆਂ ਤਹਿਤ ਇਸ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪ੍ਰੈਲ 1908 ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਧੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੇਠਲੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੋਜ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ " ਕਰਾਊਨ ਜੀਊਲ " ਯਾਨਿ ਮੁਕਟ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਜਵਾਹਰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਲੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਵਜੋਂ ਲਿਖੇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਫੋਜ ਦੇ ਬਿਰਗੇਡੀਅਰ–ਜਨਰਲ ਐਰਿਕ ਜੌਹਨ ਈਗਲ ਸਵੇਨ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 4 ਜਨਵਰੀ 1909 ਨੂੰ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਇਮਪਾਇਰ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੋਜ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਯੁੱਧ ਕਰਨੇ ਪਏ ਪਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਟਾਕਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚਲੇ ਗਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ (ਯਾਨਿ ਕਿ ਡੋਗਰੇ ਭਰਾਵਾਂ) ਸਦਕਾ ਹਰਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ ਜਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ

ਵਿਚ ਸੰਮੁਦਰੋ ਪਾਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਲੇ ਇਲਾਕੇਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ । ਇਸ ਫੋਜੀ ਜਰਨੈਲ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਚੇ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੰਗਦਿਲ ਨੀਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਆਣ ਕੇ ਵੱਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਕੀਤਾ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ, ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਲੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਿੱਖੇਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1904 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1907 ਤੱਕ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਵਕਫੇ ਦੌਰਾਨ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠਲੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 45/387/2124 ਅਤੇ 2623 ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1908 ਵਿਚ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਦਕਾ ਘੱਟ ਕੇ 6 ਰਹਿ ਗਈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਖੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 31 ਦਸੰਬਰ 1909 ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਸਦਕਾ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਡ–ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਐਂਡ ਟਰਸੱਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਡਾਹੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੜਿਕੇਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਸੰਬਰ 1909 ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ 5–6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਦ ਮਈ 1910 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਦਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1920 ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਇੰਡੀਅਨ ਮੂਲ ਦੀਆਂ 9 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬੰਦਿਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿੱਪ ਨੇ ਅਣਥੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਟਰਾਂਟੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਵਸਨੀਕ ਵਜੋਂ 1882 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਜਨਮੇ ਡਾ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ 1912 ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਂਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲਾਸਗੋ, ਸਕੌਟਲੈਂਡ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰੀ ਦੀ ਪੜਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਵਾਹਵਾ ਦੌਲਤ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ

Standing (left to right)-Rev. Mr. Hall, Presbyterian missionary, Raja Singh. Sitting-Professor Teja Singh, Dr. SunderSingh.

ਭਾਈਚਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲਾਉਣਾ ਸ਼ੂਰੂ ਕੀਤਾ। ਡਾ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਸ 4 ਮੈਂਬਰੀ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਔਟਵਾ ਵਿਖੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰੋ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲੂਈਸ ਹਾਲ ਨਾਮ ਦਾ ਇਸਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਡਾ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਥੇ ਟਰਾਂਟੋ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਇਮਪਾਈਰ ਕਲੱਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੋਂ ਦੇ ਚਰਚ, ਯੁਨੀਅਨ ਹਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜੀ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਛੱਪਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ । ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਤੱਟ ਉਪਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੈਲਕਮ ਰੀਡ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਸਟੀਵਨਜ਼ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਵਿਲੀਅਮ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਫੈਲਾਈ ਨਫਰਤ ਸਦਕਾ ਹੀ 21 ਮਈ 1914 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਹੁੰਚੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ 23 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਵਿਚ ਸਵਾਰ 340 ਸਿੱਖ, 24 ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ 12 ਹਿੰਦੂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਉਤਰਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕਾੰਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਾਪਸ ਮੋੜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਸਦਕਾ ਪੈਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਰੋਹ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥਠੋਕੇ ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਨਿਭਾਂਉਦੇ ਸਨ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਹੌਪਕਿਸਨ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਠੋਕੇ ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ 21 ਅਕਤੂਬਰ 1914 ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ 21 ਅਕਤੂਬਰ 1914 ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੌਪਕਿਨਸਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਭੈੜੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਓ ਲਈ ਵਕੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਹ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹੌਪਕਿਨਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ 10 ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੇਲਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ 11 ਜਨਵਰੀ 1915 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਤਿਮ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ 400 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਫਰੇਜਰ ਮਿੱਲ ਵਿਖੇ ਜੋ ਕਿ 4 ਮੀਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ ਦਾ ਫਾਸਲਾ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜਿਆ।

ਤਕਰੀਬਨ ਸਵਾ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮੁਢਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੈਰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਸਦਕਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਸ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 5 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਤਕਰੀਬਨ 2% ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਵਿਚ ਹੋਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੈਡਰਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ 20 ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਵਾਲੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 17 ਸਿੱਖ, 2 ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ 1 ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਆਪਣੇ 30 ਮੈਂਬਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ 4 ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਰਚ 2016 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਕਾਮ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਂਝਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਈਚਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾ ਸਕੀਏ।

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

We Offer:

- Average \$2.00/mile
- Health benefits
   Late mo
- Flexible schedules
- Pickups paid
   Direct deposit
- Late model equipment
  Steady year round work

We Require:

- Clean current abstract
- Ability to cross Border

Contact Jag at 604 755 7131 F: 604 746 9375 E: jag@manneytrans.com

ONTARIO KHALSA DARBAR Soccer club

A Peel Halton Soccer Association official registered club with Ontario Soccer Association youth level coaches for every age group.

Registration for the summer season is now open

House League, Peel Halton Development teams and South Region Soccer League teams.

Sohan S. Bansal: 416-822-3035 Surinder S Kalkat: 647-505-7080 Parminder S Khabra: 416-728-5403 Inderjit S. Hans: 416-716-8392

ਸੰਨ 2011 ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਮਲਕ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ਮਾਰੀ ਅਨਸਾਰ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਬੰਧੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟਸ ਮਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ੳਪਰਲੇ ਸਥਾਨ ੳਪਰ ਆਈ ਸੀ । 2016 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ਮਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ 2011 ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਵੀ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਲਿਖਵਾੳਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਅਵੇਸਲੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚ ਮਹਾਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਿਉਂਸਪੈਲਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗੌਈਆਂ ਸਨ ਵੀ, 2011 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਵਿਚ ਚੁਣੀ ਗਈ ਜਸਟਿਨ ਟਰੁਡੋ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬਾਰਾ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 2016 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ਮਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਲਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਚਣੇ ਹੋਏ

ਨੁੰਮਾਇਦੇਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਤਾਈਆਂ ਤੰਗਦਿਲ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੁਖਾਂਤ ਦੀ ਸੰਕੇਤਿਕ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲਣਾ, ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਵਾਪਰਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਂਉਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਦਰ-ਸਮੇਂ ਉਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਕਬੂਲਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਸ਼ਿਸਾਂ ਕਰਕੇ ਡਾ: ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਹੂਸੈਨ ਰਹੀਮ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਵਰਗੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇਆਂ ਵਾਲੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਸੋਚ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਈਏ।

*****

ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਰਦੀ

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਛੱਡ, ਆਪਣੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਵਿਸੇਸ਼ ਧਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸਿੱਖ ਧਰਮ।

ਇਹ ਇਸ ਕ[ੱ]ਚੇ ਨਹੀਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਊਣਤਾਈਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਿੱਖ ਵੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬੇ-ਮੁੱਖ ਹੋ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਅੱਜ ਵੀ ਅਪਣੇ ਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਬੇ-ਸਹਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪਿਰਤ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਭੁੱਖੇ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਖੁਆੳਣ ਦੀ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਨਸਲ ਭੇਦ ਤੇ ਰੰਗ ਭੇਦ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ, ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਜਾਤ–ਪਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਕਿਸੇ ਅਮੀਰ ਗਰੀਬ ਦਾ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਰੰਗ–ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉੱਚੇ ਨੀਵੇਂ ਚ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਔਰਤ ਮਰਦ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। (ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰੁ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਚਲਾਈ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ)

ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਖੰਡ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਲੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਗੁਰੁ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੁ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ)

ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੁਰੁ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਕਰੋ –––ਨਾਮ ਜਪੋ –––ਵੰਡ ਛਕੋ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੁ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਨਾਹਰਾ ਹੈ

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਰਗਾ ਦਿਖਣ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਦਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਨ ਬਖਸ਼ੀ ਵੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਸਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਦੱਸੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸੰਜਾਈ ਪੱਗ ਵੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਦੀ ਪੱਗ ਇੱਕ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੁ ਵਰਗਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਜੋਕੇ ਯੁਗ ਤੱਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵੀ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਤੇ ਵਧੀਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਮਨੱਖਤਾ ਲਈ ਕਝ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ !!! ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਭੁੱਲ ਕੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਨਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਰਬਗਨੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਛੱਡ ਅਸੀਂ ਗੁਰੁ ਤੋਂ ਬੇ–ਮੁੱਖ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਕਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸ਼ਾਨ ਪੱਗ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਕੇ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਲਿਖਣਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਸਿੱਖ ਫਲਸਫਾ ਤਿਆਗ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜਾਤ ਗੋਤ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਜਾਤਾਂ ਗੋਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਤੱਕ ਉਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਊਂਚ–ਨੀਚ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਬੇ–ਸਹਾਰੇ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਸਮਝ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸਦਾ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਗੀਤ–ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਦੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕੱਲਾ ਅਸੀਂ ਭੁਲਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਵਿਖਾਵੇ ਅਤੇ ਬਨਾਉਟੀਪਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਫੋਕੀ ਚੌਧਰ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਆੳ ਵਾਪਿਸ ਮੜੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਪਹਿਚਾਣੀਏ ।।।

ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਗੁਰੁ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ (ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੁ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ)

ਆਉ ਸਿੱਖ ਬਣੀਏ, ਸਿੱਖ ਦਿਖੀਏ, ਸਿੱਖ ਸ਼ੌਚ ਅਪਣਾਈਏ, ਅਪਣੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਬਣੀਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖ–ਸੋਚ, ਸਿੱਖ–ਫਲਸਫਾ ਤੇ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਈਏ।

ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਪਹਿਚਾਨ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇ ਤੇ ਸਾਡੀ ਦਿੱਖ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੈ ਸਿੱਖ ਹਾਂ।

****

ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ

Bhupinder Singh Ubbi

ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਖਾਲਸੇ ਲਈ ਪੰਜ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੰਜ ਸਨ : ਕੇਸ, ਕੰਘਾ, ਕੜਾ, ਕਿਰਪਾਨ ਅਤੇ ਕਛਹਿਰਾ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਸਨ ਪਰ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਦਾ ਇਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅੰਗ ਬਣ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸੁਚਕ ਹਨ।

ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਅੱਤ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖੀ ਬਚਾਉਣ ਖਾਤਰ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਤੀ। ਅਰਦਾਸ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 'ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ ' ਅਣਗਿਣਤ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਅਤੇ ਲੰਮੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਤੋ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਦਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਸੰਸਾਰ ਇਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਅਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਪਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਕੌਮਾਂ, ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿਚ ਉਹੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਕੌਮਾਂ, ਸਮਾਜ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜਮਾ ਸਕਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਪੇਸ਼ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਜੋ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਚਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਉਚੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਰੁਬਰੂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਨਾ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦਾ ਚੱਲ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਵੱਖ–ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬੁਝਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੀ ਤਰਕੀਬਾਂ ਸੋਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੱੜਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਠੋਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਕੇਸ ਕਿਉਂ ਕਟਾ ਰਹੇ ਹਨ?

ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਵਿਗਿਆਨ ਤਹਿਤ ਸਮਝਣ ਦਾ ਹੁਣ ਤ[ੱ]ਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਘੱਟ ਹੀ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਰ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਆਮ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਫਿਲਮਾਂ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਿਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਰ ਐਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

ੰਸਸੀ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਪੌੜੀ ਚੜਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵਾਲ ਕਟਵਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਤੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮੁੜ ਕੇਸ ਰੱਖ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਵੱਖ–ਵੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਦੇ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਸਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਰੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਵਿਸਥਾਰੀ ਲੇਖ 'ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਥਨੀਸਿਟੀ, ਪੁਨਰਵਾਦ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ' ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ,

Punjabi Community Health Services

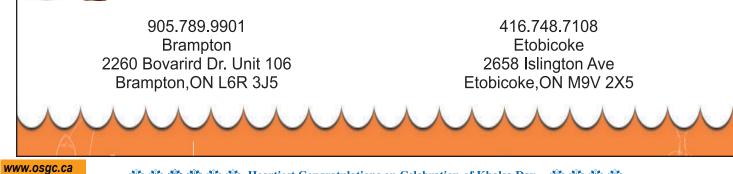
www.pchs4u.com

Phone: 905.677.0889

Punjabi Community Health Services (PCHS) was found in 1990,incorporated as a Non-Profit organization in 1995 and became Charitable in 2010. PCHS provides culturally and linguistically appropriate services the following programs:

Mental Health and Addictions Geriatric Services Settlement Services Children-Youth, Family and Parenting Services Community Development and Social Enterprise Please call PCHS to receive services in any of the above mentioned programs.

"ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਾੜੀਆਂ ਕੁਤਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸ਼ੇਵ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਸ਼ੇਵ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਖੋ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।"

ਵੱਖ–ਵੱਖ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣਾ ਭੀ ਅਤੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ,ਅਤੇ ਕੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ੳਧੱਰ ਤੇ ਜੋ ਮੁਲ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਸ ਤਰਾਂ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸਿਖ ਪਛਾਣ ਲਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕਟਵਾਉਂਦੇ।

ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖਤਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੱਛਮੀਕਰਨ, ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਦੇ ਹਨ?

ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੇਠ ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ, ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ, ਨਹਾਉਣ, ਖੇਡਣ ਦੀ ਸੌਖ ਅਤੇ ਫਿਲਮੀ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੇਸ ਕਟਵਾ ਕੇ ਕਥਿਤ ਸੋਹਣਾ ਦਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਆਦਿ। ਕੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਆਪਣੇ ਕੌਮੀ ਨਾਇਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਫਿਲਮਾਂ, ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਗਾਇਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਮੰਨਕੇ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕੇਸਾਧਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ?

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕੌਟਵਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉਪਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਨਾ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਘਟਦੀ ਹੈ।ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਚੁੱਪ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਪੇ ਵੀ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ (ਜਿਵੇਂ ਘਰੋਂ ਭੱਜਣਾ ਜਾਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਡਰ) ਨਾ ਕਰ ਲਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਰਝਾਨ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰੋਕ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਸਿਨੇਮੇ ਰਾਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਉਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਾਉਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਭੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸੇ ਸੋਚ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਵੇਖੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ ਲਈ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਰ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਉਣ।

*****

Khalsa Panth di Sirjana da udesh

Dr. Gurdev Singh Sangha

How did the Sikh community by Guru Nanak in 1499 get transformed into the Khalsa Panth in 1699 after passing through various crises during two centuries of its evolution? What was the objective of the Tenth Master in creating of the Panth? As it is, the creation of the Khalsa Panth on the Vaisakhi day of AD 1699 by Guru Gobind Singh by administering the Khalsa initiation to the five Beloved ones occupies a highly significant point in Sikh history. On this day an organization came into existence which performed uniquely wonderful feats as a result of which India of today is what it is. Obviously, had Guru Gobind Singh not created the Khalsa Panth in this land of Punjab, the entire Indian populace would have, as a result of its meek submission to forcible conversion, become Muslim by faith.

The Hindus had by that time become so meek and demoralized that they tended to abandon their religion and language, culture and way of life and adopt instead the Islamic way of life with the sole objective of saving their life. In sum, the Hindu felt absolutely helpless and had mentally accepted subjugation to the Muslim invaders. Different chronicles and historians have their own different views about what exactly were the proceedings of the Vaisakhi day of AD 1699 when the Khalsa was created I am of the firm view that the Vaisakhi day of 1699 was the day of last test for the Sikhs. The moment had come when they had to take the test after having studied for about two centuries what Guru Nanak had taught in the beginning 1499. It was the day when Guru Gobind Singh was to test if the Sachiar Sikh or the ideal Sikh as envisioned and created by Guru Nanak had become ready to tread the path shown by the Guru unmindful of his own personal safety or ther was still need to do something. The Sikhs who had assembled in Anadpur on that historical day are given the same question paper which Guru

8897, The Gore Rd. Unit 30, Brampton ON, L6T 3Y7 905-796-6112 515 Ray Lawson Blvd, Brampton, ON L6Y 3T8 905-450-3400 Karol Baug Plaza 1098 Petar Robertson Blvd., Brampton, L6R 3A5 905-230-2136

Nanak had put before his audience in 1499.

ਜਉ ਤਉ ਪ੍ਰੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾਉ ਸਿਰ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥ (ਮਹਲਾ ੧,ਗੁਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾਂ ੧੪੧੦)

(O Brother;) If you are desirous of playing the game of love (for the God), only then, you should follow my path (i.e. ready to lay down your life). First of all, Guru Gobind Singh put this question to five from amongst the assembled Sikhs. Those five accepted the Guru's command and are acknowledged as the Guru's own because they offered their life for the Guru's cause.

These five Beloved of the Guru, thus received Khalsa Initiation or pahul of the double-edged sword (Khande de pahul) at the hands of the Guru and agreed to ever wear the five Kakars. Thus, they bound themselves in the pledge to ever abide by the scriptural message (i.e. to follow this inner discipline) and to wear the Sikh symbols (i.e. to follow this external discipline). In the Sikh tradition, they became known as five Beloved Ones (Panj Payaras). Then, the Guru himself sought and received the Khalsa initiation adds the surname 'Singh' to his name, the Guru also renamed himself 'Gobind Singh' from 'Gobind Rai'.

These five Beloved Ones became an institution in the Sikh tradition. Merging themselves with the Guru, these five Beloved Ones followed the teachings of the Guru Granth Sahib and attained the honor of being supreme in the Sikh tradition. The consciousness of these five become one with the Guru's consciousness through the grace of the Guru and by receiving enlightenment through the divine Word.

These five constitute the nucleus of the Khalsa Panth and thus became a representative institution in the Sikh tradition. We can also say that with the creation of the Khalsa Panth the foundation of qualitative republicanism was held in The Sikh tradition. The slogan- Raj karega Khalsa or the Khalsa shall rule-stand witness to the Guru's vision of the welfare state he wanted to see established. The Khalsa rule aims at the establishment of the state where efforts are made for the welfare of all. This is the primary objective of the Khalsa Panth. Today every Sikh who deems himself to receive the Khalsa initiation needs to make self introspection. He must find an answer to the question; have I been keeping the word, I gave to the Guru, in my behavior and action in my life in the family and in the society at large. As it is, behavior of the majority of the Sikh leaders has been sham and they try to abide their hypocrisy under the guise of wearing only external symbols (i.e. bahri or external rahit or discipline).

MAI BHAGO JI

****

"Mai Bhago" (also known as "Mata Bhag Kaur) was a Sikh woman who led Sikh soldiers against the Mughals in 1705. She killed several enemy soldiers on the battlefield, and is considered to be a saint by Sikhs. Mai Bhago was a descendant of Bhai Pero Shah, the younger brother of Bhai Langah Chief of 84 villages who had converted to Sikhism during the time of Guru Arjan Dev Ji (1563–1606), the fifth Sikh Guru.

Mai Bhago was born in her family's ancestral village of Jhabal Kalan, in the present-day Amritsar district of the Punjab region. She married Bhai Nidhan Singh Varaich of Patti. Mai Bhago was a staunch Sikh by birth and upbringing. and she had brothers who were also staunch Sikhs. When she was young, her parents took her to Anandpur Sahib to glimpse tenth Guru, Guru Gobind Singh Ji.

Mughals and hill chiefs had surrounded Anandpur Sahib and were demanding it be evacuated. They announced that any Sikh who would say that "he/she is not anymore a Sikh of Guru Gobind" would be left untouched while others would be "done to death". A group of 40 Sikhs, led by Mahan Singh Brar, told Guru Gobind Singh that they were not his Sikhs anymore. The Guru told them that they would have to write a document that said "We are not your Sikhs anymore" and sign it. All forty Sikhs (except one: 'Bedava') wrote their names on this document, and left Guru Gobind Singh. Mai Bhago was distressed to hear that some of the Sikhs of her neighbourhood, who

SUNPAC AUTO COLLISION

Complete Collision Repair-Body Work For Trucks & Cars Insurance Claims

1102 Westport Cres., (At Shawson) Mississauga, ON L5T 1G1

😤 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🕸 🏶 🏶

had gone to Anandpur to fight for Guru Gobind Singh, had deserted him under adverse conditions. She criticized them openly. Hearing her taunts, these Sikhs were ashamed of their betrayal. Mai Bhago rallied the deserters, and persuaded them to meet with the Guru and apologize to him. She set off with them (and some other Sikhs) to seek out the Guru, who was then traveling across the Malva region.

A messenger arrived with an oath signed by Aurangzeb on a copy of the Quran, assuring the Guru that if he came out of the fort, permanent peace would be negotiated on honourable terms. The oath of the Emperor was further supported by signed oath by all the Generals of the Mughal army and the Hill Chiefs. Guru Gobind Singh did not trust these assurances, but his mother and the disciples counselled him to accept such solemn oaths and meet the Emperor.

Meanwhile, Guru Gobind Singh evacuated the fort of Anandpur , and his children had been separated in the retreat by the betraying Mughal army and the Hill Chiefs. The two youngest ones, Sahibzada Zorawar Singh Ji and Sahibzada Fateh Singh Ji, had gone along with their grandmother (mother of Guru Gobind Singh Ji), while the elder two, Sahibzada Ajit Singh Ji and Sahibzada Jhujhar Singh Ji, had gone with their father. At the battle of Chamkaur, the Guru's elder sons were killed and attained martyrdom. The Guru himself was saved by five Sikhs, and he and his forces evacuated Chamkaur. Guru Gobind Singh's forces traveled day and night through the jungles of the Malva region with the imperial Mughal forces of Aurangzeb in constant pursuit. The Guru had reached the village of Khidrana, when Mai Bhago and the men she led stopped near the dhab, or pool, of Khidrana and were overtaken by the imperial army pursuing the Guru. Mai Bhago and her men challenged the pursuing host, fought furiously, and eventually forced it to retreat, while the Guru's forces showered arrows onto the Mughals from nearby high ground. When Guru Gobind Singh visited the battlefield, he found all dead except Mai Bhago and the previous leader of the deserters, Mahan Singh. Mahan Singh, who had been seriously wounded, died as the Guru took him into his lap. All forty of the Sikhs who were coming to redeem themselves died and attained martyrdom in this pitched battle.

Guru Gobind Singh blessed those forty dead as the Forty Liberated Ones. He took into his care Mai Bhago, who had also suffered injury in the battle. She thereafter stayed on with Guru Gobind Singh Ji as one of his bodyguard, in male attire. After the death of Guru Gobind Singh Ji at Nanded in 1708, Mai Bhago retired further south. She settled down at Jinvara, 11km from Bidar in Karnataka where, immersed in meditation, she attained a ripe old age. Her hut in Jinvara has now been converted into a place of worship and learning,[Gurdwara Tap Asthan Mai Bhago. At Nanded, too, a hall within the compound of Takht Sachkhand Sri Hazur Sahib marking the site of her former residence is known as Bunga Mai Bhago.

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

****

ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਪਾਲ ਕੌਰ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵੈਸਾਖ ੧੭੫੬ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਦਾ ਦਿਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼, ਮਹਾਨ ਸੂਰਮੇ, ਵਿਦਵਾਨ, ਸਰਬੰਸਦਾਨੀ, ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤ ੀ। ਭਰੇ ਪੰਡਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਚੁਣ ਕੇ 'ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ' ਛਕਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਬਾਣਾ ਪਹਿਨਾ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਆਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਕ ਹਰ ਇਕ ਨੇ ਜਬਰ-ਜ਼ੁਲਮ, ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ। ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਮ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਧਰਮ ਖਾਤਰ ਹੋਈ ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ ਚੁੱਪ ਬੈਠੀ ਕੌਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਿਆ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਘੋਲ, ਜਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ। ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਪਹਿਨ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਰਜਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸਤਰ ਭੇਟ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵੀ ਭੇਜੇ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਬੀਜ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਬੀਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬਾਬਰ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ, ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮ, ਕਤਲ-ਏ-ਆਮ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਰਮ

ਦਰਜ ਹਨ। ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਬਦਲਿਆ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਰੂਪੀ ਬੀਜੇ ਬੀਜ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਕੌਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜਬਰ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

Looking to improve your working conditions? Consider joining a union!

Contact us for more information. We'd be happy to help!

....

Email: info@workersunitedunion.ca Phone: 416-510-0887 ext. 360

> Workers United Canada

Council

ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

www.osgc.ca

ਜੀ ਨੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਘੋਲ ਜਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਮੁਕੰਮਲ ਜਥੇਬੰਦ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਨੇ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ (ਭਗਤੀ+ਸ਼ਕਤੀ) ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਨਾਲ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਖੀਲੇ, ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵਾਪਰੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਾਇਰ, ਸਾਹਸਹੀਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਿਆ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਭੈਅ ਖਾਵੇ। ਸਿੱਖ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਕੇ ਬੇਵੱਸ, ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਲੀ 'ਤੇ ਸੀਸ ਟਿਕਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਰਹੇ:

ਜੳ ਤੳ ਪੇਮ ਖੇਲਣ ਕਾ ਚਾੳ॥

ਸਿਰ ਧਰਿ ਤਲੀ ਗਲੀ ਮੇਰੀ ਆਉ॥

ਇਤੁ ਮਾਰਗਿ ਪੈਰੁ ਧਰੀਜੈ॥

ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਕਾਣਿ ਨ ਕੀਜੈ॥ (ਪੰਨਾ ੧੪੧੨)

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ', 'ਨਾਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ', 'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ', 'ਦੇਗ–ਤੇਗ ਫਤਹ', 'ਦੀਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ', ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਬਲ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹਨ :

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰੂ ਮੋਹਿ ਇਹੈ,

ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੁੰ ਨ ਟਰੋਂ।

ਨ ਡਰੋ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋ,

ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਅਪੁਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ।

ਹਰ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਸੂਲ, ਚਿੰਨ੍ਹ ਨੀਯਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਸੁੰਨਤ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਲਈ ਤਿਲਕ, ਜਨੇਉ, ਚੋਟੀ, ਧੋਤੀ ਪਹਿਨਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਆਦਰ ਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਾ ਨੀਯਤ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਚੁਣ ਕੇ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ, ਪਾਣੀ, ਪਤਾਸੇ , ਸਰਬ ਲੋਹ ਦਾ ਬਾਟਾ, ਸਰਬ ਲੋਹ ਦਾ ਖੰਡਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ (ਜਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ, ਸਵੈਯੇ, ਚੌਪਈ, ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ) ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਨਾਲ ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰ (ਕੇਸ, ਕੰਘਾ, ਕੜਾ, ਕਿਰਪਾਨ, ਕਛਹਿਰਾ) ਧਾਰਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ। ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਖਾਇਕ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਲਈ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿੱਖ ਪੱਥੋਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਊਚ-ਨੀਚ ਜਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਪੱਥੋਂ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਬਾਣਾ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਅਣਖ, ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਸਰੂਪ

ਕਾੱਇਮ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਇਕ ਕਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਖਾਸ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਕੇਸ : ਕੇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ। ਕੇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਕੇਸ ਕੱਟਣਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੀਵ ਰੂਪੀ ਸੁਹਾਗਣ ਦਾ ਖਸਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਬਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਰਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੇਸ ਕਟਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਤਿਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਰ ਕਕਾਰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਲ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਖ੍ਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੇ ਨਿੱਤਨੇਮ ਵਿਚ ਹਰ

ਸਿੱਖ, ਅਰਦਾਸ ਰਾਹੀਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ :

"ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਸੰਗ ਨਿਭਾਉਣੀ"

ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਸਜੀ ਪੱਗੜੀ ਜਾਂ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਇੱਜਤ, ਮਾਣ, ਸਰਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਚਾਰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਵਿਚ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਿਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਸਾਧਨ ਹਨ।

ਕੰਘਾ : ਇਹ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ, ਸ਼ਾਮ ਕੰਘਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਸਫਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਨ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਪਾਨ : ਇਹ ਸਵੈ-ਅਭਿਆਨ, ਨਿਡਰਤਾ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਕਿਰਪਾਨ ਦਾ ਅਰਥ : ਕ੍ਰਿਪਾ+ਆਨ, ਅਰਥਾਤ ਮਿਹਰ ਅਤੇ ਇੱਜਤ ਭਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ। ਇਹ ਨੇਕੀ ਤੇ ਬਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਬਦੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੇ ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਕਿਰਪਾਨ ਸਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਨ ਉਸ ਪ੍ਰਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ, ਦਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਅਨਿਆਂ, ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਦਮਨ ਕਰ ਕੇ ਮਜ਼ਲੂਮ ਲੋਕਾਂ, ਸਚਾਈ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ ਹੈ। 'ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹ' ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਦੇਗ ਜਿੱਥੇ ਸਰੀਰਿਕ ਬਲ ਦੀ ਸੂਚਕ ਹੈ, ਤੇਗ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੇ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਸੂਚਕ ਹੈ। ਇਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਨੇ ਤੇਗ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਕੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੁਗ਼ਲ ਹਕੂਮਤ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ, ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜ਼ਹਿਨੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਪੂਰਨ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਇਰ, ਬੁਜ਼ਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੁਹ ਫੁਕ ਦਿੱਤੀ।

ਕੰਡਾ: ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦਾ ਕੜਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕੜਾ ਅੱਖਰ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ-ਤਗੜਾ ਜਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਦੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਦਕਮਈ ਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੜਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੜੇ ਦੇ ਅਰਥ, ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖਿਅਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕੜਾ ਪਹਿਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤਕ ਦੇ ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੜਾ ਕਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ੱ ਕਛਹਿਰਾ : ਕਛਹਿਰਾ ਜਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਚਰਨ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸੀਤਾ (ਸਿਲਾਈ ਕੀਤਾ) ਹੋਇਆ ਕਛਹਿਰਾ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਰਹਿਤ ਦੱਸੀ।

ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਪਹਿਨ, ਖੰਡੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕਣ ਵਾਲੇ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਕਹਿ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ: ਖਾਲਸਾ ਮੇਰੋ ਰੂਪ ਹੈ ਖਾਸ ਖਾਲਸੇ ਮਾਹਿ ਹਉਂ ਕਰੋਂ ਨਿਵਾਸ।

ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਹਿਤ ਸਿਰਫ ਚਿੰਨ੍ਹਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਦਾ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜੁਗਤ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਹੀ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ:

ਰਹਣੀ ਰਹੈ ਸੋਈ ਸਿੱਖ ਮੇਰਾ। ਵਹ ਠਾਕੁਰੂ ਮੈਂ ਉਸ ਕਾ ਚੇਰਾ।

*****

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ: ਗੁਰਮਤਿ ਪੁਕਾਸ਼ , ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੩

RBC Royal Bank®

Your new home doesn`t come with mortgage advice. I do.

Custom Mortgage Solutions for different situations:

- > Equity Mortgages > Non- Residents > Investment Properties
- > Self Employed Clients > New Home Constrution
- > New Immigrants to Canada

Tel: 905-866-6666 Toll Free: 1-855-221-6666

e-mail: sukhwant.thethi@rbc.com

Sukhwant Thethi Mortgage Specialist

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

The Miracle on Vaisakhi: A Mission Accomplished

Manjit Singh Calcutta

In one of the most dramatic moments in history, Guru Gobind Singh Ji ordained the Order of Khalsa, coinciding with the auspicious day of Baisakhi in the year of 1699. It would remain a red letter day in the history of the Indian subcontinent. But though the real import of "the Khalsa Revolution" has yet to be fully comprehended, and its far reaching effects are yet to be realized.

The world history has witnessed many revolutions. But those are confined to the overthrow of political regimes, transfer of power, change of governments in power. But the Khalsa revolution is unique as it did not lead to any change in the then government, but it transformed a subject – people in their aspirations, ideals and commitments. The meek and weak were inspired by the Tenth Guru to stubbornly resist tyranny and fanaticism of an unjust mighty empire. The Khalsa were not only warriors or soldiers, but imbued with the spirit of higher truth, morality and religious fervour.

Significantly, it was not a new 'religion', nor a deviation – or departure –from the original ideals of Guru Nanak, as is often mentioned by Indian writers and leaders. The creation of Khalsa, in fact, was a culmination and completion of the Divine mission of Guru Nanak.

Sikhism is unique amongst Indian religious as it does not confine itself to the theoretic philosophy, empty dogma and meaningless rituals. It is neither individualistic nor passive resulting in renunciation of the world and abdication of the social responsibility for pursuing self centered goal of Mokhsa. Sikhism is a societal religion of active and spiritually enlightened adherents believing in unity of God and fostering brotherhood of human beings. They were no more under siege of meaningless spiritless customs, empty ceremonies and unending metaphysical disputes nor divisive caste system and oppression of the priest class, but alive to their social responsibilities and active in upholding the principles of human dignity and freedom. To protect these ideals, the successive Nine Gurus withstood the pressure and terror of despotic rulers - and even made the supreme sacrifice.

It was on these ideals and principles that the Khalsa Panth was organized by the tenth prophet Guru Gobind Singh Ji. On this historic day, the Guru administered Amrit (or nectar) stirred by double edged sword – 'Khande di Pahul' and thus ordained the order of the Khalsa. Every Khalsa Sikh was given the distinct appellation "Singh" (lion).

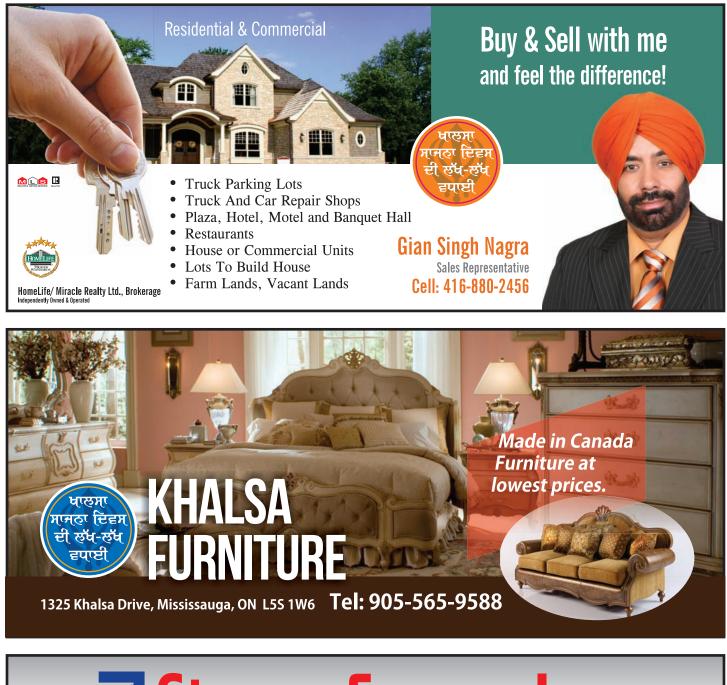
The Khalsa is not an ordinary soldier, or warrior, as perceived by many, but a 'saint soldier' imbued with Divinity, higher moral discipline, courage, strength and sternness to challenge the mighty tyrant and fight against arrogance, oppression and injustice of the rulers. The unique contribution of Guru Gobind Singh Ji is to instill courage, confidence and determination, into the mind of ordinary, meek and weak, to transform them into spiritually awakened, brave people who were not afraid of any earthly power, but fought heroically till the end.

The leadership of the Khalsa was not given to any individual or elite, but to the Five Beloveds – Panj Piaras – collectively – and to the corporate identity e.g. The Panth – those who took the solemn pledge of being ever ready to sacrifice themselves for the protection of dharma, righteous people and to uproot the evil and evil doers, root and branch. To uphold these principles, the Guru allowed raising of sword when all other means of persuasion and self-sacrifice fail to move the soul of the tyrant. Sikh history bears testimony to the fact that the Khalsa Panth faced the worst ever trials, turbulence and persecution of the Mughal, Afghan and British empires but remained infallible and steadfast to liberate the country and its people.

In this modern era, the Khalsa can be a role model for ushering in a spiritual common wealth, nonexploitive, pluralistic, liberal and universal –based on fundamental principles of equality, justice and peaceful democratic coexistence of people.

Courtesy: The Sikh Review, June 2013, No.714, Vol. 61:6.

66

Stream Express Inc.

ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ ਦੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ

Specialized in Flatbeds, SD, DD

TF: 877-673-2888 Tell: 905-673-2800 Fax: 905-673-7900

dispatch@streamexpress.ca www.streamexpress.ca Gurmail Singh Nirman Dir: 416-997-3631

7015 Tranmere Dr., Unit 3, Mississauga, ON L5S 1T7

<u> 69</u>

Century 2

President Realty Inc. Brokerage

Gurdeep Singh Saini Sales Representative

R

Commercial and Residential

 27 Armthorpe Road

 Brampton, ON L6T 5M4

 Cell
 416.562.7490

 Bus
 905.488.2100 ext. 335

 Fax
 905.488.2101

 Toll Free
 1.877.488.2122

 gurdeep.saini@century21.ca

 www.century21.ca/gurdeep.saini

Happy Vaisakhi!

ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਸਿਰਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀਆਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ ਜੀ !

Jagmeet Singh

MPP Bramalea-Gore-Malton 470 Chrysler Dr., Brampton, ON Tel: 905-799-3939 | jsingh-co@ndp.on.ct

Our clients include:

Lawyers and IT professionals
 Franchised businesses

Transportation businesses Real estate brokerages and agents Investors and landlords

Doctors, Dentists, Veterinarians and other health professionals

Office: (905) 405-1778 Fax: (905) 405-1884

1332 Khalsa Drive, Suite 5, Mississauga, Ontario L5S 0A2

Baba Deep Singh Ji

Baba Deep Singh was the saint soldier who weilded the holy sword and who called out the real man among the herds of humanity Deepa of Phuvin, a village in the district Amritsar, born as Bhai Bhagatu Ji's son in January 1682 A.D. (14 Marh, Samvant 1739) was the blessed son of Punjab, who became the defender of the national honour.

In a way his entire life had been a preparation for his ultimate martyrdom in 1765. Let us go back to 1699, the Baisakhi, when Shri Guru Gobind Singh Ji gave us a new lease of life. The Khalsa Panth was founded with the holy Guru's invocation to the Singhs among men to step forward and sacrifice their lives, give Seesh in the service of God. The consecrated Amrit infused in the youth the lenging to dedicate themselves to the teaching of Dashmesh Pita, the preceptor and our father divine.

The ensuing Baisakhi witnessed throngs of Sikhs at Anandpur Sahib. Among them was the eighteen year old Deepa, accompanied by his parents. Once again the consecrated water was stirred accompanied by recitation of Gurbani by the Panj Pyaras and Dashmesh Pita, leading the five beloveds as their Jathedar, their leader. Deepa was blessed with this nector divine, the Amrit and intiated into the Khalsa Panth, known as Deep Singh.

The impact of community worship and community meal, partaken with the recitation of the holy hymns, the shabads, was so great that Deep Singh found himself drawn to the holy precints of Anandpur Sahib. With the permission of his parents, he implored Guru Maharaj to give him the privilege of staying there for some time and imbibe the tenets of Sikhism. Baba Deep Singh was quick in learning Gurmukhi. He tood to the Gurmukhi alphabet instinctively, and before long, he had developed a beautiful hand writing. Bhai Mani Singh initated him into learning to holy scrputure, the Bani and the keen learner, Deep Singh lost no time in learning the hymns, the Bani, by heart.

Equally adept at horse riding and weilding the weapons, Baba Deep Singh distinguished himself in hunting with Satguru Sahib, he shot a lion and credited himself as a brave hunter. Barely 20 or 22 of age, Baba Deep Singh was a scholar and a valient soldier.

Baba Deep Singh was summoned by his parents to his native village for his marriage, with the permission of the Tenth Master, Guru Gobind Singh Ji. Before the marriage could be performed, news was received at their village that Guru Ji had left Anandpur Sahib and his four sons and many Sikhs had fallen as martyrs while fighting against the armires of treacherous Hindu Hill Kings and Mughal rulers.

On hearing about these events, Baba Deep Singh left his home and riding his horse, proceeded in search of his beloved Guru. His earnest search proved fruitful when he found Guru Gobind Singh Ji at village Sabo ki Talwandi (Now Damdama Sahib in the District of Bhatinda). Tears rolling down his eyes, Baba Deep Singh lay at the feet of Guru Ji asking for-giveness for not being present at Anandpur Sahib during the siege. Guru Ji blessed Baba Deep Singh and told him that he was being assigned special duty of preparing copies of Adi Granth Sahib. He was asked to assist Bhai Mani Singh Ji in this literary task of utmost improtance. They would act as preachers of Sikhism while at the sametime, participate in battles to be fought in the defence of the faith.

The reafter Baba Deep Singh remained at village Sabo ki Talwandi (then renamed as Guru Ki Kanshi), for the rest of his life, preparing copies of Adi Granth Sahib and preaching the teaching of Sikh Gurus. These copies of Adi Granth Sahib were prepared and sent to Sikh centres far and wide. After Guru Gobind Singh Ji had left for his heavenly abode, Bhai Mani Singh was assigned duties at Amritsar Sahib by Mata Sunder Kaur, wife of the Tenth Guru. Baba Deep Singh had to manage the aggairs of Sikh community at Sabo ki Talwandi, which had become a centre of Sikh studies and preaching. He caused number of Sikhs becoming scholars of Sikh Phillosphy. He arranged preaching of Sikh way of life in the entire Malwa area, in very systematic manner. On various occasions, he led the brave Sikhs for punishing the cruel officers of Mughal rule of the area whenever complaints were received about their cruel acts. His frequent expedition to punish the excesses committed by culprits infused fighting spirits in the oppressed. In the year 1709 A.D., when Baba Banda Singh Bahadur arrived in Punjab to fulfil the mission of punishing the cruel rulers assigned to him by Guru Gobinb Singh, Baba Deep Singh led a large group of brave Sikhs and helped in the conquest of Sadhaura and other towns, by Baba Banda Singh Bahadur. In 1746 A.D. Yahia Khan Governor of Lahore sent his Hindu chief Lakhpat Rai to lay a siege of Kahnoowan jungle, where the Sikhs had taken refure. Baba Deep Singh was also present in that jungle among his Sikh brother. Fed up with surprise attacks of sikhs from within the thick jungle on his army, Lakhpat Rai, throwing all civilized norms to the winds, got the jungle set on fire. Thousands of sikhs parished in the jungle fire and in the adjoining river. This battle of Kahnoowon jungle is known in Sikh history as Chotta Ghaloghara the small holocast.

Baba Deep Singh, alongwith his brave companions came out of the jungle and attacked the enemy soldiers, like hungry tigers and fought their way out towards Malwa.

Later when Sikhs were organised into twelve misals, Baba Deep Singh was appointed Jathedar of Misal Shahedaan (Martyrs Misal). Many among his group were scholars writers and ragis.

At the invitation of Mughlani Begum, Ahmedshah Abdali invaded India for the fourth time in the year 1756 A.D. On his return journey Abdali was accompanied by his soldiers who carried enormous stocks of gold, silver and other valuables looted

from Mathura, Bindraban, Agra and Delhi towns. These valuables were loaded on the back of horses and other animals. In addition thousands of beautiful unmarried girls and married women, both of Hindu and Muslim communities, were being forcibly taken against their wishes, to serve as maidens and slaves of Abdalis, and to be auctioned in open market. They were herded together in bullock carts and tied to prevent their escape enroute.

When the leaders of Khalsa Panth (Misaldars) came to know of this carvan passing through Punjab, they decided to intervene with force, to free these girls and women, to save their honour and that of the country. The cries for help of these unfortunate women fell on deaf ears and nobody dared to rescue them till the caravan arrived near Kurukshetra. Baba Deep Singh's Jatha (army) was assigned duty near river Markanda. When he and his brave companions heardd the wailings of those slave girls, boys and women, they came out of the surrounding jungles and pounced upon Abdali's caravan, like a lightening from the sky. While som of them engaged themselves in fighting the Abdali's soldiers, other drove away many bullock carts laden with women and valuables to the nearby jungles hideouts. They were successful in rescuring about 300 women/girls and 100 boys from the clutches of Abdali. None among other brave communities such as Rajputs and Marhattas could dare attack Abdali's carvan to rescue these crying and helpless slaves, but saints soldiers of Guru Gobing Singh dared to attack Abdali's carvan and frees the unfortunate sons and daughter of the country, risking their own lives. These freed boys, girls and married women whether Muslims of Hindus, were escorted safely to their homes by the Sikh soldiers whose moral/charcter was of the highest order ven at those difficult days.

Other Sikh leaders who were assigned duties close to river beds of Satluj, Beas, Ravi, Chenab, Jhelum too rescued thousands of more slaves and deprived Abdali's caravan of many valuables as well.

Because of these dare devil and noble acts of Sikhs, slaves used to sing Moreen Baba Kachh Walea Chhai Naheen Taan Ran gai Basre noon gai i.e. 'O' brave Sikh wearing underwears, liberate the enslaved Women, otherwise they would be taken to Basra.

On his way back home, Ahmedshah Abdali appointed his son, Tamur Shah, as Governor of Lahore and Jahan Khan as army chief with the orders to destroy Sikhs and their holy shrines. Jahan Khan, commanding a large army raided Amritsar. Baba Gurax Singh and his 30 Sikh companions laid down their lives to protect the sanctity of Sri Hari Mandir Sahib. Jahan Khan after overcoming the resistance of these brave Sikhs not only got the building of Harmandir Sahib pulled down but also got the sacred water tank around Harmandir Sahib filled with garbage.

The news of this descration of Harmandir Sahib and sacred sarover was flashed to Baba Deep Singh at Damdama Sahib by some residents of Amritsar. The news sent shock waves through the hearts of brave Sikhs. Baba Deep Singh declared his intention to take revenge for this brutal and unholy act of enemies of Sikh community. This decision of Baba Deep Singh was flashed from village to valiant in the Malwa belt. Sikhs in large numbers answered this valinat call of Baba Ji by placing their services at his disposal. Mothers blessed their young sons, wives their husbands and sisters their brother and sent them happily to punish the brute rulers for their unholy act.

Many brave Sikhs with whatever weapon they had with them collected at Damdama Sahib. Baba Deep Singh drew a line on the ground with his double edged Khanda, weighing 18 and addressed the gathered Sikhs, Only those should cross this line who are prepared to die but not turn back to the enemy in the battlefield.

Five hundred Sikhs crossed the line drawn by Baba Deep Singh and started towards Amritsar under his leadership. Enroute many maore joined them. By the time they reached Taran Taran Sahib, their number had swelled to 5,000.

The news of march of these brave Sikhs determined to take revenge for descration of their holiest shrine and to restore its sanctity, reached the rulers in Lahore. Jahan Khan commanding an army of 20,000 soldiers proceeded towards Amritsar. Five miles from Amritsar, the two opposing forces confronted each other. The Sikhs fought with sch bravery that soldiers of Jahan Khan's army ran for their lives. Hundred of soldiers of either side fell dead in the battle field. Bhai Dayal Singh, companion of Baba Deep Singh leading a posse of 500 Sikhs, attacked Amir Jahan Khan's force and succeded in cutting Amir Jahan Khan's head.

After this victory, the sikh forces arrived at Ramsar. By that time General Attai Khan, commanding a huge army of soldiers arrived at the battle scene, to augment the government forces. Baba Deep Singh attacked the enemy soldiers with his 18 Kg. double edged sword and surged forward, putting scores of enemy soldiers to death. However, he too received a number of injuries from enemy attacks.

Amman Khan a Mughal General surged forward to stop the advancing Baba Deep Singh, but Baba Deep Singh felled him to ground with a severe blow of his 'Khanda'. However Amman Khan's sword also simulfaneously cause a severe blow to Baba Deep Singh and his neck was partially cut. As such, Baba Ji's head tilted towards one side.

One of the sikhs, close to Baba Deep Singh, reminded Baba Ji of his resolve to lay down his life only in the precints of Harimandir Sahib. Baba Deep Singh held his head partially cut with one hand and started wielding the double edged sword more severely than before. When he finally reached Ramsar, Baba Deep Singh fell martyr on the edge of the sacred tank.

This way Baba Deep Singh and Sikhs under his leadership put to death thousands of cruel ruler's soldiers and commanders and took revenge for the descretion of Harimandir Sahib. They showed to the world that Sikhs do not tolerate descretion of their holy shrines lying down and offer numerous sacrifices to maintain their sanctity even against superior numbers. The perpetrators of descretion would also not get away, unpunished for their misdeeds.

******

25

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏇

攀拳拳拳拳拳 🖗 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🎄 🌞 🏶

www.osgc.ca

🔆 🎇 🏶 🏶 🏶 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🆓 🎇 🎇

879 79

www.osgc.ca

www.osgc.ca

🕸 🏶 🏶 🏶 🕸 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

Thoughts on Vaisakhi : Guru Gobind Singh Jee (in the eyes of well-known Non- Sikh Historians)

Sawan Singh Principal (Retired) 10561 Brier Lane, Santa Ana92705, California,US E-mail: sawansingh85@gmail.com

The creation of the Khalsa was a revolutionary event in the religious and political history of India. It was the beginning of the rise of saint-soldiers who stood against tyranny of the Muslim rulers and high caste Hindus. Under the direction of Guru Gobind Singh, the Khalsa took up arms, and the result was most surprising. The lowest of the low people turned into warriors who saved the honour of their country from foreign rulers and pushed the invaders back.

Guru Gobind Singh considered his five beloveds superior to himself and took Amrit at their hands. It was pure and genuine democracy. It represented spirit of the Glorious Revolution of Britain and demolished the theory of the divine rights of kingship. Creation of the Khalsa, implied that people had the right to overthrow the tyrannical government, Thus Guru Gobind Singh anticipated the Declaration of Rights by thirteen colonies in 1776.

The Guru gave the Khalsa the social idea of equality and brotherhood, There was to be no distinction of birth, caste, class or creed. Thus he enunciated 90 years earlier the principles of liberty, equality and fraternity which formed the bedrock of French Revolution.

We Sikhs celebrate this day enthusiastically throughout the world. Let us see what is the opinion of non-Sikh historians and scholars about the creation of the Khalsa.

Syad Muhammad Latif, a famous historian writes in his book 'History of the Punjab,(1889):-

'Historians agree in praising the great merits of Guru Gobind Singh. In him were united qualities of a religious leader and a warrior. He was a lawgiver in the pulpit, a champion in the field, a king on his Masnad, a Faqir in the society of the Khalsa. He was the right man for the needs of the time.' (Page 270)

'(Guru) Govind Singh perceived that the times had changed, and was consequently determined to keep pace with them. He saw that the passive conservatism of his ecclesiastical predecessors was not suited to the time and did not tend to the diffusion of the religion. He, therefore, instituted a new code of law which not only treated of religious subjects, but infused a spirit of valour and emulation into the minds of his followers and inflamed them with zeal for deeds of heroism and bravery in the field. He placed the four great sects of the Hindus on the same level, and declared that none was greater than the other, thus adding materially to the strength of his nation.(Page 271)

JD Cunnigham writes in his book' History of the Sikhs (1915): The last apostle of the Sikhs did not live to see his own ends accomplished, but he effectually roused the dormant energies of a vanquished people and filled them with a lofty and fitful longing of social freedom and national ascendancy, the proper adjuncts of that purity of worship, which had been preached by Nanak. Gobind saw what was yet vital, and he resumed with Promethean fire. A living spirit possesses the whole Sikh people, and the impress of Gobind has not only elevated and altered the constitution of their minds, but has operated materially and given amplitude to their physical frames. (Page 75)

Duncan Green lees, a respected writer, in his famous book' The Gospel of the Guru Granth Sahib'1975 writes on page XC1X:-

Circumstances in the country had changed greatly; India was under the ruthless bigot Aurangzeb and there was no constitution which could protect people from his brutalities. Under him Hindus had no legal rights, and their temples were burnt. There was nothing else to do but to submit like cowards or to resist like men. The Guru was forced to resist by the incessant attacks of jealous Hill Rajas who could not tolerate the rise of Sikhism beside them; he used violence and the sword as the surgeon when all the means have failed takes the knife. The evil of the day could only be combated only in that way.'

W. Owen Cole., an eminent writer, writes in his book 'Sikhism and its Indian Context'

It is not to deny the importance of either religion or the struggle for freedom in his (Guru Gobind Singh's) life, but it is to assert that his desire was for conditions in which his people could develop their way of life and worship in peace. (Page 266)

Dault Rai, a biographer of Guru Gobind Singh, writes in his book ' Sahibe Kamaal Guru Gobind Singh (1993)':-

The Guru was able to infuse new blood and vigour in dying Hindu nation. From amongst the cowardly and

<u>82</u>

🖤 ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਲੱਖ–ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਹੋਵੇ । 💭

supine Hindus, he created a new breed of virile and valiant people, the Khalsa, filled with the spirit of selfless service and self-sacrifice for the good of humanity and the Glory of Akal. (Page 175)

Dr. Sir Gokal Chand Narang writes in his book, The Transformation of Sikhism, Lahore (1912):-

The harvest which ripened in the time of Guru Govind Singh had been sown by (Guru) Nanak and watered by his successors. The sword which carved the Khalsas way to the glory was, un and close brothherhood doubtedly forged by Guru Govind Singh, but the steel had been provided by Guru Nanak who had obtained it, as it were by smelting the Hindu ore and burning out the dross of indifference and superstition of the masses, and the hypocrisy and pharisaism of the priests. (Page 17)

Dr. Hari Ram Gupta, a renowned historian wrote in his book, History of the Sikhs, (Vol. 1 1984).

The Guru gave the Khalsa the social idea of equality and close brotherhood. There was to be no distinction of birth, caste and class or colour. All were equal in social status, and had the same rights and privileges. He thus enunciated ninety years earlier the principle of liberty, equality and fraternity which formed the bedrock of French Revolution. (Page 282)

His dharma yudh was directed against oppression, bigotry, and injustice. He (Guru Gobind Singh) waged a moral war for victory of good over evil, triumph of virtue over vice, success of holy sword over unholy gun and conquest of pious dervish over a cruel king. His dharma yudh represented a blending of Bhakti and Shakti. Bhakti signified devotion to God and Shakti stood for strength and courage. (Page 336)

The Guru's four acts of crowning glory are: (a) creation of the Khalsa, (b) bestowal of political sovereignty of the Khalsa (c) the selection of Banda Bahadur for the establishment of the Khalsa rule and (d) declaring the holy Granth as the eternal Guru. (337)

A well-known historian from Bengal, Anil Chandra Banerjee writes in his book, Guru Nanak and Sikh Religion, (1983) :

The Guru obviously aimed at organizing and integrated self-reliant and dedicated community which would be free from the social evils such as the caste system as also from the risk of internal disruption from the activities of the 'masands' and the dissentient sects. Its objective would be to destroy the evil and the sinful and to extirpate tyrants through the use of arms wherever necessary. p.317.

The changed policy of the state in the 17th century underlined the need for a change in the Sikh way of life without in any manner deviating from the principles of the faith. The defense of the faith against the repeated onslaughts of the state demanded resort to arms.

Page 209 of the book'Guru Nanak and His Times' by the same author.

Waheguru Ji Ka Khalsa, Waheguru Ji Ki Fateh

🕸 🏶 🏶 🏶 🕸 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🛛 🏶 🏶 🏶

ਓਨਟਾਰੀਓ ਸਿੱਖ ਐਂਡ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਦਾਨੀ ਸਜਨਾ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ OUR SINCERE THANKS TO ALL OUR CONTRIBUTORS TO KHALSA DAY CELEBRATIONS

Mohinder Kaur Phull	905-832-9377	Ajmer Singh Brar & Family	905-201-1885
Ajit Singh Virdee	905-232-3535	Amandeep Singh & Family	416-884-6417
Mohan SIngh Bilkhu	905-471-0077	Baldeep Singh & Family	416-258-0495
Sohan Singh Bansal	416-822-3035	Narinjan SIngh & Family	905-487-0029
Ranjit Singh Sandhu	416-520-6799	Harmeet Singh & Family	416-662-2775
Hari Singh Jhaj & Family	905-671-2159	Mandeep Singh & Family	416-339-6983
Baljinder Kaur Kang & Family	416-432-3250	Raghuvir K Singh & Family	416-722-8275
Jasbir Singh Kohli & Family	905-201-7711	Harinder Singh Bassi & Family	416-799-1223
Lakandeep SIngh Takhher & Family	416-293-5209	Bikramjeet Singh Kainth & Family	416-671-6579
Jaswinder Singh & Family	416-298-0405		

Sincere thanks to all the individuals and families whose names are not listed above for their generous donations

OSGC appreciate and thanks to the Media for their Support

GurSimrat S Grewal 5AAB TV Jaswinder Singh Marjara Sudhir Anand /Binoy Thomas **Jaspal Shetra** Major Singh Nagra ,Deepinder Loomba Raiinder Saini Jake Dhir Ravi Panday Bob Dusanjh Kuldeep Deepak Renu Mehta Kanwaljit Singh Kanwal Sukhbir Sidhu **Jagdish Grewal** Sukhminder Singh Hansra Dr Balwinder Singh Amar Singh Bhullar Dilbagh Chawla Sarabjit Singh Arora Amarjit Sangha Avtar Rakhra, Meenu Balraj Deol Yudhvir Jaswal Sunil Rao **Tony Marwaha** Sukhdev Singh Gill Ravinder Pannu Raj Ghuman Jasbir Singh, Manohar S Bal Darshan Singh Jaspal Shetra Jagraj Khosa Jaswinder Khosa **Devinder Bains** Amar Padda Balwinder Singh **Baljinder Tamber**

(Punjab Star)

(Can India) (Weekly Voice) (South Asian Observer) (Rawal TV) (Parvasi, Newspaper, Radio) (Rogers TV) (Hindi Abroad) (Sanjha Punjab TV and Radio) (Punjab Di Goonj , Intezar TV) (Times of India) (Samay) (Yahoo Radio) (Punjabi Post, Khabarsar) (Punjabi Daily) (Sargam Radio) (Hamdard) (Rangla Punjab TV and Radio) (OMŇI TV) (ATN TV) (Sangeet Radio) (Khabarnama) (Mid Week, South Asian Pulse) (South Asian Focus) Geetan Naal Preetan) (Aaj Di Awaaj) (SurSagar TV) (Phulkari) (Voice of Sikhs) (Ajit Weekly) (Panj Pani) (Mehak Radio) (Mehfil) (Apna Punjab) (Nachda Punjab) (Nirvair) (Virasat)

Ontario Sikhs and Gurdwara Council Financial Statement For Nagar Kirtan April 27, 2015

Description	Income	Expense	Outstanding
From Sponsors	\$107,783.00		\$3,750.00
Golak	\$37,128.00		
Front Desk Collections	\$2,458.00		
Membership (Gurdwara's & Indivduals	\$9,850.00		
Gurdwaras contribution	\$6,000.00		\$12,500.00
Paid for decorations at BLC and tents		\$3,200.00	
Insurance for Nagar Kirtan		\$3,780.00	
BLC payment - Rent & Services		\$38,427.60	
Printing magazine		\$11,000.00	
Paid to police		\$3,424.18	
Design and setup magazine/ banners		\$4,316.60	
Cups and plates		\$2,235.14	
Siddan traffic control		\$4,350.00	
Goodman communication		\$4,802.50	
Local Media for Advertisement		\$3,785.50	
For buses		\$13,055.65	
Garbage pick up		\$2,129.60	
Paid to Higgins for rental tables		\$2,446.40	
Canada pride printing		\$2,467.92	
Ambulance		\$1,752.83	
Mats for City Hall		\$1,570.00	
MISC expense		\$1,701.09	
City Permits/towing/audio viedo tech		\$2,064.83	
Paid for power wash city hall		\$4,350.00	
New Floats made		\$8,456.93	
Purchase of three used trucks for floats		\$4,500.00	
Marshall Jackets for City Hall		\$896.20	
Climax laser		\$1,761.67	
Security at CNE		\$819.25	
Portable washrooms		\$3,305.25	
TOTAL	\$163,219.00	\$130,599.14	\$16,250.00
BALANCE	\$32,619.86		

For more info contact Ranjit Singh Sandhu - 416-520-7499

Ontario Sikhs and Gurdwara Council Committee Year 2015-17 Executive Kultar Singh Gill Vice Chairman Balkaranjit Singh Gill Secretary Inderdeep Singh Sidhu Asst. Secretary Jagdev Singh Mankoo Treasurer Bhupinder S Ubbi Malkiat Singh Saini Asst. Treasurer Chairman **Directors** Ajit Singh Bawa Manjit Singh Nijjar Paramjit Singh Bolina Jarnail Singh Chhokar Jatinder Kaur Shergill Parade Marshals **Advisor Committee** Manjit Singh Parmar Ranjit Singh Dulay Ranjit Singh Sandhu Inderjit S. Jagraon Sherdaljit Singh Dhillon **Co-op Members** Sanjit Kaur Rehal Jasjit Singh Bhullar Harbans Singh Gohal Paramjit Singh Birdi Lakhwinder Singh Dhaliwal **Co-ordinators** Jasbir Singh Harbans Singh Janndali Sukhdeep Kaur Makh Navjit Singh Ajmer Singh Mandur Sarjinder Singh Bains Sewak Singh Manak (Hamilton)

🏶 🏶 🏶 🏶 🐐 Heartiest Congratulations on Celebration of Khalsa Day 🏶 🏶 🏶

www.osgc.ca

History

Ontario Sikhs and Gurdwara Council (OSGC) is a non-political representative body of individual Sikhs and Gurdwaras in the province of Ontario. OSGC is an organization whose aspirations are to provide religious and social leadership, to raise awareness of Sikh philosophy, principles and its heritage. OSGC also strives to promote Sikh values and its benefits that Sikhs bring to the communities they live in. OSGC has been in the forefront of providing humanitarian aid in unison with other Canadian and international agencies whenever there has been a call for help.

OSGC is a non-profit organization, registered in the Province of Ontario in 2001. Prior to its formal establishment, the organization existed as Khalsa Day Celebration Committee which organized Khalsa Day parade (Vaisakhi Nagar Kirtan) in Downtown Toronto. The Khalsa Day Parade is the third largest event in Toronto and is being organized for the past 32 years.

Over its relatively short period of existence, OSGC has provided a strong leadership to the community, acted as a liaison between the Sikh community and other ethnic and mainstream communities. In addition to organizing the third largest parade in Toronto, OSGC has also taken lead to be in the forefront to provide humanitarian aid around the world. OSGC has acted in accord with other Canadian and international agencies to further its reach and has established "Guru Nanak Relief Fund" solely for this purpose.

OSGC collected nearly \$ 215,000 within almost a week to help victims of Tsunami in 2004. The money was raised through Radio-thons, Gurdwara collections and local community business. OSGC presented this money to Canadian Red Cross at Queen's Park on Jan 10, 2005. It has contributed \$ 25,000 for the victims of the natural calamity struck in Andaman & Nicobar Island. It helped earthquake victims in Pakistan (Azad Kashmir area) and Jammu & Kashmir. The help facilitated included setting up free kitchen (Langar for six months), provision of tents, groceries, medicines and utensils, totaling approx \$ 151,000, which also included cash payments (about \$ 55,000) to the victims in the most affected area of Jammu & Kashmir (Poonch & Baramula).

It has also provided financial support to fight a turban related case in the Ontario Human Rights Commission. Provided funds (approx. \$ 70,000) and supported the release of a feature film named "Amu" based on the events related to 1984 Sikh genocide. It has also supported Sikh's for Justice in their pursuit of demanding justice for the victims of 1984 Sikh genocide. OSGC has also helped victim of Haiti earthquake in unison with other aid agencies by providing canned food and 500 crutches for the injured. It always supports the efforts of other organizations with similar goals regardless of their background.

OSGC held a Candle Light Vigil at Nathan Philip Square in Toronto in Aug. 2012, in the memory of the victims of Oak Creek, Wisconsin Gurdwara shooting incident in the USA, Pingalwara Walk-a-thon in Oct. 2012, Seminar on Drug Awareness in Conjunction with Toronto Police in Nov. 2012, Diabetes Camp at Dixie Gurdwara in Dec. 2012 and Blood Donation Camp in memory of 1984 victims in Dec. 2012. OSGC also held a candle light vigil in memory of the 1984 victims of Sikh Genocide in Nov 2013. Currently we are actively supporting the efforts of towards the human rights of the prisoners that are still serving time in Indian jails despite them completing their sentences and in some cases where they have been no charges filed. OSGC member Gurdwara's are providing an active support and guidance to the 100's of International students of the Indian origin that are coming for studies at the Ontario universities and colleges. 2015 saw OSGC commemorate the 30 anniversary of the 1984 genocide as we believe that there memories should never go out of our hearts, helped out the victims of the Kashmir floods by collecting and distributing funds directly to the affected people by sending a OSGC team from Toronto. We worked with various social organizations in bringing the message of Sikhism through the multi faith groups, contributing to the school and university endeavor's taken up by Sikh students.

Presently OSGC is working with various Sikh and Gurdwara organizations in Canada and across North America to form an Organization to come on a united front to protect the interests of Sikhs and Sikh religion. Its goals would be to facilitate the representation of Sikhs on the Social, Political and Multi faith platforms of Canada.

In future, OSGC will continue to endeavor to fulfill its objectives and make positive changes in people's lives, within its reach, whenever and wherever needed.

For More Information Contact Ontario Sikhs & Gurdwara Council

¢	Bhupinder Singh Ubbi	416-726-7388
¢	Kultar Singh Gill	416-676-8820
$\mathbf{Q}$	Balkaranjit Singh Gill	647-244-0911
$\mathbf{P}$	Inderdeep Singh Sidhu	416-835-6355
¢	Jagdev Singh Mankoo	416-509-6779
Ø	Manjit Singh Parmar	416-524-7330
Ø	Ranjit Singh Dulay	647-290-4704

For Bus Information 416-873-4507 Members and Supporting Gurdwaras

- Golden Triangle Sikh Assoc. Kitchner
- Guelph Sikh Society, Guelph
- Gurdwara Dasmesh Darbar, Brampton
- Gursikh Sabha Canada, Scarborough
- Guru Nanak Mission Centre, Brampton
- Gur Sikh Sangat, Hamilton
- Halton Sikh Cultural Assoc.,Oakville
- London Sikh Society, London
- Ontario Khalsa Darbar, Mississauga
- Ramgarhia Association, Stoney Creek
- Ramgarhia Sikh Society, North York
- Rexdale Singh Sabha, Etobicoke
- Sikh Association of Brandford
- Sikh Cultural Society, Windsor
- Sikh Heritage Centre, Brampton
- Sikh Spiritual Centre, Rexdale

519-634-5681 519-822-1112 905-794-4664

416-299-4800

905-799-2682

905-525-5725

905-469-1313 519-452-3373

- 905-670-3311
- 905-578-9938

416-748-9442

416-476-2511

519-756-9585

519-735-6938

905-789-5955

416-746-6666

Ontario Sikhs & Gurdwara Council

A Non-Profit, Social, Cultural and Religious Umbrella Body of Sikhs and Gurdwaras

Celebrating 317th Year of Revelation of Khalsa (1699-2016)

www.osgc.ca

info@osgc.ca

Photographs Provided by Bob Dosanjh 416-419-7777(A.V. Production

Co-ordinator : Bhupinder Singh Ubbi (bsubbi@hotmail.com) Asst. Co-ordinators: Manjit Singh Parmar, Mangat Singh Sehmbi Material Editing Board : Jasjit Singh Bhullar, Principal Satpal Singh, Dr. Gurbaksh Singh Bhandal

